

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Daňový systém v České republice se zaměřením na
registraci k DPH**

Bc. Simona Klusoňová

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Simona Klusoňová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Daňový systém v České republice se zaměřením na registraci k DPH

Název anglicky

Tax system of the Czech Republic with a focus on value added tax

---

Cíle práce

Cílem této práce je formulovat a zhodnotit daňový systém České republiky. Účel a historii výběru daní na našem území i porovnání v širším světovém měřítku. V práci budou posouzeny vlastnosti i funkce daní a dále stanovena jejich správa a organizace složek, které je spravují. Práce se zaměří na funkci daně z přidané hodnoty, zejména na kritéria a podmínky k registraci k DPH daňového subjektu, formulování pojmu osoby povinné k dani, plátce, sazby či základu daně. Zhodnotit, zda je v praxi správně postupováno při registraci daňových subjektů k dani z přidané hodnoty a jejich následné podmínky pro plátce DPH.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude využito studia literatury a metody sekundárního sběru dat. Potřebné informace ze správní a daňové oblasti budou čerpány z relevantních zdrojů, především z MFČR, statistické ročenky, finanční správy či metodických pokynů. K seskupení těchto informací bude využito studium odborné literatury a poznatky z praxe. Praktická část bude zaměřena na DPH, především na analýzu četnosti podaných přihlášek dle jednotlivých zákonných či dobrovolných registrací, na zhodnocení registračního řízení a posouzení oprávněnosti daňových subjektů k přihlášení se k DPH dle zákona. V praktické části tedy dojde ke sběru dat, jejich analýze a interpretaci. Následně bude provedeno celkové zhodnocení míry zneužití registrací k DPH a navržení vhodného řešení k vyřešení zjištěných problémů.

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

daňový systém, daň, plátce, daňový subjekt, finanční správa, celní správa, daňové přiznání, kontrolní hlášení, osoba povinná k dani, poplatky

---

Doporučené zdroje informací

1. Zákon 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty
2. Zákon 280/2009 Sb., daňový řád
3. KOBÍK, Jaroslav, KOHOUTKOVÁ, Alena, 2018. Oblíbené omyly daňových subjektů a správců daně a jejich možná řešení – po třetí, Praha, Wolters Kluwer ČR, ISBN 978-80-7598-126-4.
4. KOBÍK, Jaroslav, 2016. Daňový proces judikatura k problémovým situacím 1. vydání, Ostrava, Nakladatelství ANAG, ISBN 978-80-7554-029-4.
5. ROZEHNAL, Tomáš, 2019. Daňový řád, praktický komentář, Wolters Kluwer ČR, ISBN 978-80-7598-206-3.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Viktor Jansa, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 4. 10. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Daňový systém v České republice se zaměřením na registraci k DPH" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. listopadu 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Viktoru Jansovi, CSc., za odborné vedení diplomové práce.

Daňový systém v České republice se zaměřením na registraci k DPH

Abstrakt

Tato diplomová práce formuluje a hodnotí daňový systém České republiky, který je klíčový pro ekonomický rozvoj a stabilitu státu. Teoretická část práce definuje legislativu daní v České republice a EU, popisuje organizační strukturu finanční správy a historický vývoj daňového systému. Současně zahrnuje základní pojmy v oblasti daní a daňového systému. Dále se zaměřuje na daň z přidané hodnoty, způsoby k její registraci a její roli v daňových příjmech. Praktická část analyzuje daňový systém v ČR a porovnává ho s jinými státy. Využívá dostupná data k hodnocení vývoje inkasa na daních, počtů registrací daňových subjektů k DPH, míře zneužití registrace k DPH a zahrnuje dotazníkové šetření zaměřené na postup registrace k DPH ze strany zaměstnanců finanční správy, jehož cílem je získat pohled správců daně na tento proces. Následně jsou v diplomové práci zhodnoceny zjištěné nedostatky v procesu registrace k DPH.

Klíčová slova:

daňový systém, daň, plátce, daňový subjekt, finanční správa, daňové přiznání, osoba povinná k dani, registrace, správce daně, daň z přidané hodnoty

Tax system of the Czech Republic with a focus on value added tax

Abstract

This diploma thesis formulates and evaluates the tax system of the Czech Republic, which is key to the economic development and stability of the state.

The theoretical part of this thesis defines tax legislation in the Czech Republic and in the EU, describes the organizational structure of financial administration and the historical development of the tax system. The work includes basic concepts in the field of taxes and the tax system. The thesis also focus on value added tax, ways to register it and its role in tax revenue. The practical part analyses the tax system in the Czech Republic and compares it with other countries. It uses available data to evaluate the development of tax collection, the number of VAT registrations of tax subjects, the rate of abuse of VAT registration and includes a questionnaire survey focused on the VAT registration procedure by financial administration employees, the aim of which is to obtain the perspective of tax administrators on this process. Finally, in the diploma thesis, the identified deficiencies in the VAT registration process are evaluated.

Keywords:

tax system, tax, payer, tax entity, financial administration, tax return, taxable person, registration, tax administrator, value added tax

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl práce a metodika	12
1.1 Cíl práce	12
1.2 Metodika.....	12
2 Teoretická část.....	13
2.1 Legislativa	13
2.2 Organizační struktura finanční správy	16
2.2.1 Generální finanční ředitelství.....	16
2.2.2 Odvolací finanční ředitelství.....	16
2.2.3 Finanční úřady.....	17
2.2.4 Specializovaný finanční úřad	17
2.3 Historie výběru daní	19
2.3.1 Historie výběru daní na území České republiky	19
2.3.2 Srovnání v globálním kontextu	21
2.4 Vymezení základních pojmů	22
2.4.1 Daně a jejich funkce.....	22
2.4.2 Správce daně	23
2.4.3 Daňový subjekt	23
2.4.4 Třetí osoby	24
2.4.5 Osoba povinná k dani.....	24
2.4.6 Sazba daně.....	25
2.4.7 Základ daně	25
2.4.8 Plátce.....	25
2.4.9 Obrat.....	25
2.5 Daňový systém ČR.....	27
2.5.1 Přímé daně.....	28
2.5.2 Nepřímé daně	30
2.6 Správa daní	34
2.6.1 Registrační fáze.....	37
2.6.2 Vyměřovací fáze	39
2.6.3 Vymáhání daní	40
2.6.4 Daňová kontrola.....	40
2.7 Registrace k dani z přidané hodnoty	42
2.7.1 Zákonné registrace	43
2.7.2 Dobrovolná registrace	45
2.7.3 Identifikované osoby.....	45

2.7.4	Nespolehlivý plátce a osoba	47
Praktická část.....		49
2.8	Zhodnocení daňového systému ČR.....	50
2.8.1	Srovnání sazby DPH České republiky v porovnání s jinými státy v Evropské unii	53
2.9	Počet zaregistrovaných subjektů k DPH.....	56
2.9.1	Počet podaných přihlášek k registraci k DPH	58
2.9.2	Počty zamítnutých přihlášek k registraci k DPH	59
2.9.3	Počet zrušených registrací z moci úřední	60
2.9.4	Počet zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osob	62
2.9.5	Zneužití registrace k DPH.....	63
2.10	Dotazníkové šetření.....	64
3	Výsledky a návrh řešení	78
3.1	Vyhodnocení výsledků.....	78
3.1.1	Návrh řešení.....	81
4	Závěr.....	83
Seznam použitých zdrojů		85
5	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	89
5.1	Seznam obrázků	89
5.2	Seznam tabulek	89
5.3	Seznam grafů.....	89
5.4	Seznam použitých zkratk.....	90
Přílohy.....		91
	Dotazník	91
	Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty	95

Úvod

Daňový systém je nezbytnou součástí každé ekonomiky a jeho správné fungování má klíčový vliv na hospodářský rozvoj a stabilitu státu. Současně je výběr daní hlavním příjmem do státního rozpočtu, ze kterého jsou následně hrazeny různé sociální potřeby. V rámci vývoje legislativy se tento koncept postupně mění a doplňuje ale funkce daní zůstává stejná. Vzhledem k tomu, že se lidské potřeby a potřeby státu neustále vyvíjí, je potřeba vhodně nastavit takový daňový systém, který bude přijatelný jak daňovými subjekty platící daně, tak pro státní rozpočet a financování chodu státu.

V teoretické části bude definována základní legislativa spravující daně a upravující jejich znění na území České republiky a jednotlivé evropské Směrnice a nařízení, které se využívají v souladu s Evropskou legislativou. Součástí práce je také pohled na organizační strukturu finanční správy, která vykonává klíčovou roli při fungování daňového systému a dozor nad jeho plněním. Dále bude obsahem historický přehled vývoje daňového systému v České republice i v globálním kontextu, ve kterém se v současnosti diskutuje o vlivu globalizace, mezinárodních daní a nových formách zdanění.

Součástí budou dále základní pojmy v oblasti daní a daňového systému, jejichž cílem je vymezení a definice klíčových termínů nezbytných pro správné porozumění daňového systému a registrace k DPH.

V rámci této práce bude dále popsán daňový systém a příslušná právní legislativa zabezpečující správný chod tohoto odvětví, se kterým se blíže specifikuje daň z přidané hodnoty a její funkce ve státním rozpočtu. V České republice hraje daň z přidané hodnoty důležitou roli ve vytváření veřejných příjmů.

Další část se bude zabývat správou daní a definováním základních zásad, které je formují. Práce stanoví jednotlivé zásady a jejich význam při správě daní. Následně budou popsány jednotlivé hlavní fáze daňového procesu, včetně registrační, vyměřovací, vymáhací a daňové kontroly. Poslední část teoretické práce se zaměří na registraci k dani z přidané hodnoty, která je povinná pro subjekty dosahující určitého obrátu, ale může být i dobrovolná. Existují různé zákonné i dobrovolné druhy registrace, jež mají specifické povinnosti v oblasti DPH. Kromě toho, práce bude pojednávat o nespolehlivých osobách a plátcích, kteří nedodržují podmínky dané zákonem.

Praktická část této práce se bude zaměřovat na zhodnocení daňového systému v České republice, porovnání s jinými státy a analýzu vývoje registrací daňových subjektů k DPH. Tato analýza bude zahrnovat vývoj daňových příjmů a srovnání sazeb DPH v ČR i v jiných státech za pomoci poměru výběru daní k HDP. Analýza bude současně zahrnovat i vývoj počtu zaregistrovaných subjektů k DPH a jejich rozdělení dle způsobu registrace. Současně se ze zjištěných dat bude zjišťovat míra zneužití registrace k DPH.

Druhá část praktické části této práce se bude zabývat dotazníkovým šetřením, které bude provedeno za účasti zaměstnanců finanční správy, konkrétně registračních odborů na jednotlivých územních pracovištích. Cílem šetření bude získat pohled správců daně na postup registrace k DPH, přihlašování daňových subjektů k dani a zhodnocení registračního řízení.

1 Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem této práce je formulace a zhodnocení daňového systému České republiky a vývoje ve výběru daně z přidané hodnoty. Současně porovnává sazby daně z přidané hodnoty České republiky v porovnání s jinými státy Evropské unie. Dále komparace dat a analýza vývoje počtu zaregistrovaných subjektů k DPH dle druhu registrace v souvislosti s počty podaných přihlášek k DPH. Dále je analyzována míra zneužití registrace k DPH a analýza vývoje počtu nespolehlivých plátců a osob, zhodnocení výsledků a navržení vhodného řešení. Na základě odpovědí z dotazníkového šetření, je cílem zjistit pohled zaměstnanců registračních odborů na proces registrace k DPH a vytyčit nedostatky v těchto postupech.

1.2 Metodika

Pro dosažení cíle je využito studium literatury a metody sekundárního sběru dat. Potřebné informace ze správní a daňové oblasti jsou čerpány z relevantních zdrojů, především z MFČR, statistické ročenky, finanční správy či metodických pokynů. K seskupení těchto informací je využito studium odborné literatury a poznatky z praxe. Zhodnocení daňového systému je provedeno na základě komparace dat indikující vývoj inkasa na daních za poslední dekádu. Vývoj výběru daně z přidané hodnoty se porovnává s celkovým inkasem na výběru daní a vypočítává se celkový podíl na celkovém výběru. Současně se daňový systém a sazby DPH v České republice porovnají s jinými státy za pomoci statistik mezinárodních organizací. Pro provedení zhodnocení míry zneužití registrace k DPH jsou využita data poskytnutá Generálním finančním ředitelstvím, a to počty nespolehlivých osob a plátců, v komparaci s celkovým počtem zaregistrovaných osob. V dotazníkovém šetření budou osloveni zaměstnanci registračních odborů, na základě, kterých bude zhodnoceno registrační řízení a vytyčeny jeho nedostatky.

2 Teoretická část

Pro správný výklad a charakteristiku daňových termínů je zapotřebí znát základní prameny upravující daňovou legislativu. Tato legislativa napomáhá a vymezuje práva a povinnosti při jejich správě.

2.1 Legislativa

Legislativa týkající se daní zahrnuje řadu zákonů a předpisů které detailně definují fungování daňového systému a aplikaci jednotlivých daní. Vnitrostátní zákony v této oblasti specifikují jednotlivé druhy daní a upravují podmínky pro jejich výběr. Dělí se na zákony postavené na hmotněprávním a procesněprávním základu, přičemž tato dělení nelze striktně rozlišit, vzhledem k tomu, že většina hmotněprávních zákonů obsahuje i ustanovení procesněprávní.¹

Mezi klíčové vnitrostátní právní předpisy v oblasti daňového systému patří:

- a) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
- b) zákon č. 164/2013 Sb. o mezinárodní spolupráci při správě daní
- c) zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty
- d) zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní
- e) zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- f) zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí
- g) zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
- h) zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
- i) zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
- j) zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
- k) zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích
- l) zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

---

¹ MINISTERSTVO FINANCÍ. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*, Praha, 2022. str. 17.

Nedílnou součástí, ze které vychází ukládání těchto právních předpisů, je Listina základních práv a svobod a Ústava ČR, poskytují rámec pro daňovou politiku České republiky, který musí být vždy v souladu se základními právy a svobodami občanů.

Jsou tedy důležitými nástroji k zajištění transparentnosti, spravedlnosti a rovnosti v daňovém systému. Daňový systém dále doplňují další zákony a předpisy, upravující poplatky, cla, odvody, úhrady, veřejná pojistná atd.

Od vstupu ČR do EU 1.května 2004 je daňová legislativa harmonizována s evropskou legislativou, a proto jsou nedílnou součástí také další mezinárodní prameny, na jejichž základě dochází k výměně informací mezi ostatními státy a zamezení dvojího zdanění, které upravují příslušné mezinárodní smlouvy. Tyto smlouvy jsou nedílnou součástí mezinárodního práva a vylučují dvojí zdanění u osob se zeměmi EU i mimo EU, jejichž příjem neplyne pouze z činnosti na území České republiky.

Směrnice Rady 2011/16/EU

Mezi základní normou pro mezinárodní spolupráci v oblasti daní je směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011. Touto normou je předepsána především výměna informací mezi jednotlivými státy EU.²

Nařízení Rady EU pro správní spolupráci v oblasti DPH

Nařízení Rady č. 904/2010 ze dne 7.října 2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty upravuje mezinárodní spolupráci v oblasti DPH. Do daňového systému zasahuje taktéž čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod jsou, kterým se stanovuje, že jsou daně a poplatky ukládány jen na základě zákona.³

---

² MINISTERSTVO FINANCÍ. *Sekundární předpisy EU* [online]. [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/sekundarni-predpisy-eu>

³ tamtéž

Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství

Tato smlouva se zabývá především nepřímými daněmi a zakazuje vládám uvalovat na dovážené komodity jiné daně, než jsou uvalovány na tuzemské komodity. Současně stanovuje, že při vývozu komodit do jiných členských států nesmí být refundace daně vyšší než ta, která byla původně vybrána. V čl. 99 ukládá Radě ministrů, aby přijala opatření pro harmonizaci daňové legislativy, vázající se k nepřímým daním, tak aby zachovali fungování jednotného trhu.⁴

Směrnice Rady 2006/112/ES

Směrnice o DPH ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, která nahradila první Směrnicí Rady 67/227/EHS ze dne 11. dubna 1967 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu stanovuje prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES, o společném systému DPH. Princip této směrnice je ten, že členské státy EU si svou vnitrostátní úpravu k DPH mohou upravovat pouze v souladu s touto směrnicí.⁵

Směrnice Rady 2008/117/ES

Směrnice reagovala na zpřísnění boje proti únikům na dani z přidané hodnoty spojeným s obchody v rámci Evropské unie. V této snaze sehrálo klíčovou roli rozšíření mechanismu „reverse charge“, které funguje tak, že místo platby daně je přesunuto do země, kde je produkt nebo služba skutečně spotřebována, což znamená, že i zdanění této transakce přechází na zemi spotřeby.⁶

---

⁴ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018, str. 152.

⁵ BĚHOUNEK. *Směrnice EU o DPH* [online]. [cit. 2023-07-23]. Dostupné z: <https://www.behounek.eu/l/smernice-eu-o-dph/>

⁶ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018, str. 153

2.2 Organizační struktura finanční správy

Finanční správa je podřízena Ministerstvu financí České republiky. Její organizační struktura se řídí Organizačním řádem finanční správy ze dne 23. června 2015, který zejména stanovuje vnitřní strukturu orgánů Finanční správy a rámec jejich působnosti. Byla zřízena zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon č. 456/2011 Sb.”) a základní agendou je správa daní. Finanční správu tvoří Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství a finanční úřady.⁷

2.2.1 Generální finanční ředitelství

Generální finanční ředitelství je přímo podřízené Ministerstvu financí a vykonává působnost na celém území České republiky. Dle § 4 zákona č. 456/2011 Sb. vykonává působnost správního orgánů nejbližší nadřízeného Odvolacímu finančnímu ředitelství, provádí řízení o správních deliktech, vede centrální evidence a registry nezbytné pro výkon působnosti orgánů finanční správy. Dále se podílí na přípravě návrhů právních předpisů a zabezpečování analytických a koncepčních úkolů.

Současně generální finanční ředitelství vykonává z pověření ministerstva financí působnost ústředního kontaktního orgánu pro vzájemnou mezinárodní spolupráci se státními orgány jiných států a mezinárodních organizací. Generální finanční ředitelství řídí generální ředitel pověřený ministrem financí.

2.2.2 Odvolací finanční ředitelství

Odvolací finanční ředitelství sídlí v Brně a je přímo podřízeným orgánem Generálního finančního ředitelství. Dle § 7 zákona č. 456/2011 Sb. vykonává působnost nejbližší nadřízeného správního orgánu pro finanční úřady, provádí řízení o správních deliktech a vede evidenci a registry pro výkon působnosti finanční správy. Finanční úřady odvolacímu finančnímu ředitelství postupují odvolání proti rozhodnutí vykonaných na úrovni finančních úřadů.

---

⁷FINANČNÍ SPRÁVA, *Orgány finanční správy*, [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy>

2.2.3 Finanční úřady

Do působnosti finančních úřadů spadá správa jednotlivých daní. Finanční úřady jsou vymezeny místní příslušností a rozdělují se na jednotlivé kraje, které vykonávají dohled na jednotlivými územními pracovišti spadající pod daný kraj.⁸

Každý kraj má svůj finanční úřad, nacházející se v daném kraji. V čele jednotlivého krajského finančního úřadu stojí ředitel finančního úřadu, který je přímo nadřízený řediteli sekce, tj. řediteli územního pracoviště. Územní pracoviště spadají pod jednotlivé krajské finanční úřady a vykonávají činnost přímo související se správou daní a současně jsou zaměstnanci územních pracovišť správci daně u jednotlivých daňových subjektů. Rozdělení územních pracovišť je většinou dle okresů jednotlivých krajů. Organizace správy daní na územních pracovištích je zpravidla v členění jednotlivých odborů zabývajících se jednotlivě registrační, vyměřovací, kontrolní a vymáhací činností.

2.2.4 Specializovaný finanční úřad

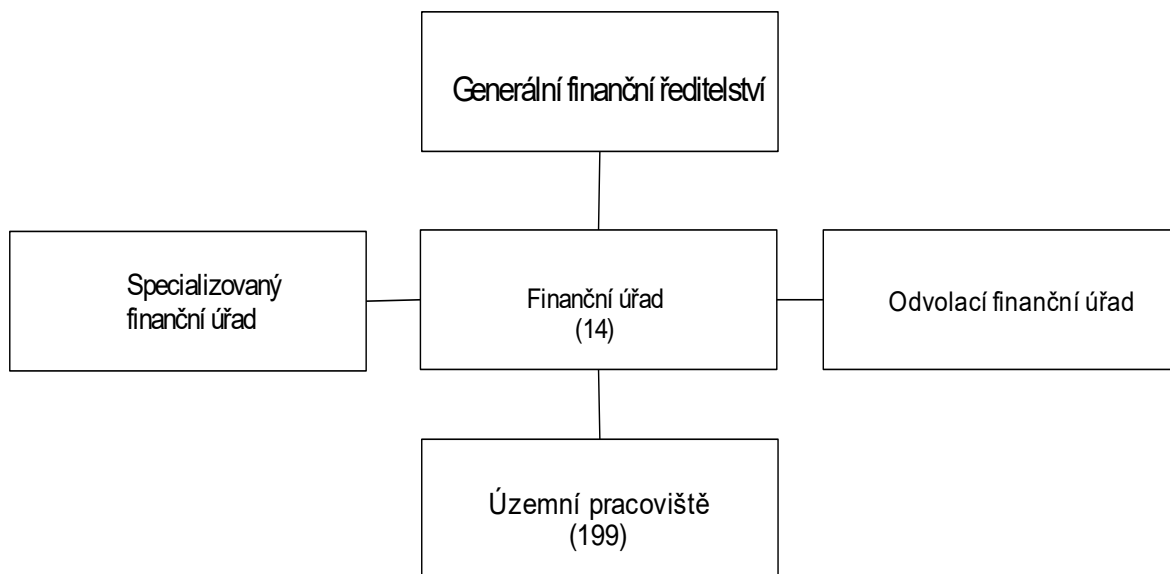
Specializovaný finanční úřad má v rámci daňové správy specifický úkol a pravomoci týkající se určitého druhu daně či oblasti a v České republice se zaměřují na konkrétní daňové a finanční záležitosti. Specializovaný finanční úřad též jako finanční úřady, vykonává správu daní vyjímaje správu daně z nemovitých věcí. Působí na území České republiky a dle § 11 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, pod jeho příslušnost spadají pouze právnické osoby, které dosáhly obratu více než 2 miliardy Kč. Dále je příslušný pro pojišťovny, tuzemské i zahraniční banky, osoby provozující loterii nebo spořitelní družstva.⁹

---

⁸ FINANČNÍ SPRÁVA, *Orgány finanční správy*, [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy>

⁹ Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky

Obrázek 1 Struktura finanční správy

Zdroj: www.financnisprava.cz¹⁰, vlastní zpracování

---

¹⁰ FINANČNÍ SPRÁVA, *Organizační struktura* [online]. [cit. 2022-12-12]., Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy/financni-urady>

2.3 Historie výběru daní

Výběr daní sahá již do počátků Starověku, zejména ve vyspělejších civilizacích Starověkého Říma, Řecka či Egypta. Na území České republiky se výběr daní rozšířil ve Středověku, kde měl výběr daní na starosti panovník a později šlechta. V minulosti se odváděli daně jako např. daň z krbů a ohnišť, daň z piva či daň z plnovousů, vybíraná na území Anglie. Za průlomné období z hlediska daňového systému je období Rakouska – Uherska v 19. století, kdy se výběrem daní začaly zabezpečovat sociální potřeby obyvatelstva. V tomto období se rovněž daně začaly rozdělovat na daně přímé a nepřímé. Rovněž se zavedla daň všeobecná výdělková a daň z kočovných živností, za které se v dnešní době považuje daň z příjmů. Její nynější název se datuje k roku 1849 a později v roce 1993 se k jejímu výkladu začíná využívat Zákon o daních z příjmů.¹¹

2.3.1 Historie výběru daní na území České republiky

Na základě klíčových historických událostí by se historie výběru daní mohla rozdělit na několik fází:

Středověk a raný novověk

V tomto období byly na území Českého království vybírány daně ve formě desátků, cel, mýt a daní na úrovni měst a obcí. Výběr daní byl v gesci panovníka, kterou později převzala šlechta. Toto období zahrnuje vládu Přemyslovců a později Habsburskou monarchii. V dobách Přemyslovců se daňový systém odvíjel především od hospodářských zisků v podobě kořistí, žitného nebo mostného a taktéž od poplatků vybíraných od sousedních zemí za ochranu. Později došlo k výběru tzv. lenní daně, kterou můžeme chápat jako předchůdce dnešní majetkové daně. Za vlády Habsburské monarchie v 16. století přibýly další daně, a to zejména berně z komínů nebo obchodů.¹²

---

¹¹ PORTÁL POHODA, *Historický výlet do světa daní* [online]. [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ze-zivota-danovych-a-ucetnich-odborniku/historicky-vylet-do-sveta-dani/>.

¹² STARÝ, M. *Dějiny daní a poplatků*. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. str. 207

Rakouská monarchie

Počátkem vlády Ferninanda I. došlo k vybudování tzv. nejvyššího berního úřadu a daně se rozdělily na přímé a nepřímé, tak jak je rozdělujeme i dnes. Byla zavedena daň pozemková a domovní a v legislativě se začaly objevovat i daňové úlevy. Např. na pozemky postihnuté živelnou pohromou.¹³

První republika

Období první republiky po založení Československa v roce 1918 přineslo modernizaci daňového systému, kdy se začaly uplatňovat daně z příjmů a spotřební daně. Paralelně s tím byly zrušeny některé starší daně, jako třeba výběr mýta.

Druhá světová válka a komunismus

V období druhé světové války a v protektorátu Čechy a Morava došlo k politizaci daňového systému pod nadvládou nacistů. Po válce v Československu pak komunisté výrazně zvýšili daňové zatížení, přičemž kontrolu nad majetkem a trhem začal provádět a centralizovat stát.

Po roce 1989

Po roce 1989, s pádem komunismu a vznikem samostatné České republiky, prošel daňový systém rozsáhlou reformou. Byly zavedeny sazby daně z přidané hodnoty, daně z příjmů, a zákony byly přepracovány tak, aby lépe reflektovaly principy tržní ekonomiky.

Současnost

V současné době má Česká republika moderní daňový systém, který zahrnuje daně jako daň z přidané hodnoty, daň z příjmů, spotřební daně a další. Výběr daní je stále předmětem změn a aktualizací v souladu s ekonomickými a politickými potřebami.

---

¹³ STARÝ, M. *Dějiny daní a poplatků*. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. str. 207

2.3.2 Srovnání v globálním kontextu

Výběr daní v globálním kontextu se dá rozčlenit několik společných etap, které postihli většinu různorodých území stejným způsobem. V historickém kontextu se daňový systém na jednotlivých územích markantně nelišil. Středověký systém daní v Evropě byl založen na feudalismu, kdy šlechta a církve měly výběr daní největší vliv a všichni poddaní museli platit daně přímo jim. Jednotlivá území se lišila formou vlády, a tudíž se lišil pouze příjemce daní. Na českém území tedy byl hlavou státu panovník, který později přenechal výběr šlechtě, v jiných zemích stála v čele státu církev. Obyvatelé v těchto dobách mohli platit daně v naturáliích.

Později však ve světovém kontextu začala existovat existuje různorodost daňových systémů. Progresivní daňové systémy, jako je ten v České republice, jsou běžné v zemích s rozvinutými sociálními vztahy, kde se prostřednictvím daní financuje široká škála veřejných služeb od vzdělání přes zdravotnické služby. S globalizací ekonomiky se stále více diskutuje o mezinárodních daních a daňových únikách. Spolu se vznikem Evropské Unie a dalších uskupení vznikají organizace jako je organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, která se zabývá koordinací mezinárodních daňových pravidel v širším daňovém kontextu. Začíná se hovořit o volném pohybu osob, zboží, služeb i kapitálu.

S příchodem digitalizace a nových forem zdanění se v současné době řeší otázky týkající se danění digitální ekonomiky a podnikání vzniklého za účelem vytváření zisku z internetového obchodu a služeb. Některé země zavádějí digitální daně, aby se vyrovnaly s novými výzvami v oblasti tohoto zdanění.

2.4 Vymezení základních pojmů

Pro pochopení správy daní a fungování daňového systému je důležité se zaměřit na vysvětlení základních pojmů a definic klíčových termínů. Tyto pojmy jsou nezbytné pro efektivní porozumění daňového systému a následnému procesu registrace k DPH. Jde o vytvoření pevného základu poznatků, které usnadní pohled v komplexním souhrnu.

2.4.1 Daně a jejich funkce

Daň je charakterizována jako povinná, nenávratná platba, stanovená zákonem a směřující do státního rozpočtu. Jedná se o platbu, která není účelová a ekvivalentní. Daně jsou opakované v určitých časových intervalech, např. roční placení daně z příjmů, nebo neopakované a vzniklé pouze za specifických podmínek, např. při převodu nemovitosti.¹⁴

Daně jsou tedy peněžitá plnění, které zákon v §2 DŘ označuje jako daň, clo nebo poplatek. Na základě toho vzniká daňová povinnost, která nastává s okamžikem, ve kterém nastaly skutečnosti, které jsou podle zákona předmětem daně, nebo skutečnosti tuto povinnost zakládající, nikoliv jejím vyměřením. Daně jsou současně hlavním zdrojem příjmu do státního rozpočtu, který financuje především sociální potřeby jako důchodovou politiku, podporu v nezaměstnanosti, infrastrukturu, státní projekty, kulturu nebo chod státu. Vymezení tohoto pojmu se v obecné rovině zdá být jasné, avšak jeho právní interpretace je složitá a neustále se vyvíjí.

Daň musí splňovat hlavní rysy, charakterizující daň, jako peněžitý charakter plnění, kdy daň nemůže být zaplacená jiným způsobem než úhradou v penězích. Daň mohou být uloženy pouze na základě zákona a zaplacená daň se již nevrací. Neekvivalentnost daní se rozumí absence jakéhokoliv protiplnění ze strany veřejné moci.¹⁵

---

¹⁴ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. str. 15.

¹⁵ MINISTERSTVO FINANCÍ, *studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*, Praha, 2022, str. 7.

Funkce daně můžeme rozlišit do 3 samostatných bloků:

Funkce alokační

Uplatňuje se, když trh nespravedlivě rozděluje zdroje. To může být způsobeno různými faktory, jako jsou veřejné statky, statky vyžadující ochranu nebo nedokonalá konkurence, Alokační funkce spočívá v přesunutí peněžních prostředků do oblastí, ve kterých trh nenabízí dostatečné financování.

Funkce redistribuční

Společnost často vnímá rozdělení příjmů a bohatství za nespravedlivé. Veřejné finance by tedy měly za úkol přerozdělit část příjmů k chudším.

Funkce stabilizační

Tato funkce má za cíl vyrovnat cyklické výkyvy v ekonomice, aby byla zachována dostatečná zaměstnanost a cenová stabilita. Existuje kontroverze ohledně toho, zda snaha o stabilizaci nezpůsobuje nestabilitu. Nicméně je jasné, že daňový systém může ovlivnit celkové hospodářské ukazatele.¹⁶

Hlavní funkcí daně je tedy příjem státního rozpočtu a následné přerozdělení těchto prostředků do konkrétních podpor.

2.4.2 Správce daně

Správce daně je orgán, odpovědný za výběr, správu daní a poplatků. Jeho úkolem je zajistit, aby byly daňové zákony a předpisy dodržovány. V rámci této práce se jím rozumí orgány finanční správy. Správce daně vykonává správu daně prostřednictvím úředních osob a na základě svěřené působnosti.

2.4.3 Daňový subjekt

Daňový subjekt je osobou, která je osobou zúčastněnou na správě daní (§5 odst. 3. DŘ). Daňový subjekt je taktéž označován jako poplatník či plátce, jedná se však vždy o daňový subjekt. Současně je daňový subjekt nositelem daňové povinnosti.

---

¹⁶ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. str. 19.

Při správě daní mohou vzniknout situace, kdy za sebe daňový subjekt nemůže jednat sám, ale jedná za něj např. insolvenční správce. V případě, že daňový subjekt již daňovým subjektem není např. z důvodu zrušení registrace, se při řízení, vztahující se ke zpětnému datu, na něj pohlíží, jako by daňovým subjektem stále byl.¹⁷

Daňovým subjektem je tedy osoba, povinna platit daně státu a zahrnuje fyzické i právnické osoby.

2.4.4 Třetí osoby

Třetími osobami se věnuje § 22 DŘ a rozumějí se jimi osoby, které jsou jiné než daňový subjekt, avšak sdílí práva a povinnosti při správě daní nebo jsou správou daní jejich povinnosti a práva dotčena. O třetí osobu se jedná např. v případě znalce, tlumočníka, odborného konzultanta nebo svědka.¹⁸

2.4.5 Osoba povinná k dani

Podle čl. 9 Směrnice Rady 2006/112/ES se osobou povinnou k dani rozumí ta osoba, která na jakémkoli místě vykonává samostatně ekonomickou činnost, bez ohledu na účel a výsledky této činnosti.¹⁹ Dle § 5 Zákona č. 235/2004 Sb. o DPH se ekonomickou činností rozumí činnost, která je vykonávána za účelem pravidelného příjmu za využití hmotného a nehmotného majetku.

Osobou povinnou k dani se tedy rozumí fyzická nebo právnická osoba, nehledě na to, zda byla k vykonání ekonomické činnosti přímo zřízena. Pokud vykonává ekonomickou činnost, je považována za osobu povinnou k dani bez ohledu na výsledek činnosti. Zůstává jí i přes ztrátu v předmětné činnosti i pokud nebyla zřízena za účelem zisku.²⁰

Osoba povinná k dani nemůže být zároveň registrována jako plátce a jako identifikovatelná osoba. Vždy musí být jedním způsobem.

---

¹⁷ ROZEHNAL, T., *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 34.

¹⁸ ROZEHNAL, T., *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 36.

¹⁹ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty

²⁰ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 67.

2.4.6 Sazba daně

Sazba daně se odvíjí od konkrétního druhu daně a platných zákonů, ve kterých je obsažena. Každý druh daně (např. daň z příjmů fyzických osob a právnických osob, nebo majetkové daně), mají svou vlastní sazbu, kterou určuje vláda nebo legislativa. Sazby daní mohou být různé pro různé druhy příjmů, období nebo typy zdanitelných příjmů a změna sazby daně může odrážet daňovou politiku.

V případě daně z příjmů fyzických osob a právnických osob může sazba daně záviset na výši příjmů a může se zvyšovat s ohledem na příjem. V případě daně z přidané hodnoty se sazba může odvíjet od kategorie zboží a služeb. Sazbou daně se též rozumí procentuální míra, kterou daňový subjekt musí zaplatit na základě určitého výpočtu nebo hodnoty.

2.4.7 Základ daně

Základ daně představuje klíčový termín v daňové struktuře a představuje sumu, ke které je přiřazena určitá sazba daně. Tato základní hodnota funguje jako počáteční bod pro výpočet daňové povinnosti, kterou jsou daňoví poplatníci povinni odvést příslušnému finančnímu úřadu.

2.4.8 Plátce

Plátcem je fyzická nebo právnická osoba, která je povinna hradit daňové povinnosti na základě svých příjmů nebo transakcí. Rozumí se jím poplatník, povinen včas podávat daňová priznání, odvádět výslednou daň, a vést si správnou evidenci daní. Nedodržování těchto lhůt může pro poplatníka znamenat pokuty a sankce. Pojem plátce se však aplikuje především u daně z přidané hodnoty, kdy se jím stane osoba, které vznikla povinnost zaregistrovat se do systému DPH.

2.4.9 Obrat

Obratem se rozumí souhrn úplat bez daně, které osoba povinná k dani přijala a vykonala na území České republiky, těmito úplaty se rozumí zdanitelná plnění, plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně a plnění osvobozená od daně, která nemají nárok na odpočet daně dle § 54 až §56a Zákona č. 235/2004 Sb., o DPH, pokud nejsou uskutečňována příležitostně a nejedná se o doplňkovou činnost.

Do obratu není zahrnována úplata, která vznikla na základě dodání nebo poskytnutí dlouhodobého majetku, pokud není uskutečněné plnění nedílnou součástí obvyklé ekonomické činnosti osoby povinné k dani.²¹

Obrat je tedy součástí podmínek pro splnění zákonné registrace k DPH nebo k určení zdaňovacího období a rozumí se jím celková hodnota příjmů, kterou daňový subjekt generuje z prodeje zboží a služeb za určité období. Obrat zahrnuje všechny příjmy, které subjekt získává prostřednictvím svého podnikání, pokud nejsou předmětem osvobození.

V případech, kdy příjmy nejsou předmětem osvobození, můžeme je rozlišit na příjmy z prodeje zboží, příjmy z prodeje služeb a ostatní příjmy. Příjmy z prodeje zboží zahrnují příjmy získané z prodeje fyzického zboží jako jsou produkty, zásoby nebo materiály. Příjmy z prodeje služeb můžeme naopak rozlišit jako příjmy, které plátce generuje poskytováním různých druhů služeb, jako jsou opravy, údržby, konzultační služby apod. Ostatními příjmy můžou zahrnovat např. investiční výnosy nebo poplatky za užívání duševního vlastnictví nebo příjmy, které daňový subjekt generuje poskytováním různých služeb, jako jsou opravy, údržby, konzultační služby apod. Osoby se sídlem v tuzemsku, které nepřekročili stanovenou hranici pro vznik obratu zákon od daně osvobozuje, tudíž nemůžou uplatňovat daň na výstupu a ani nemohou uplatňovat odpočet daně na vstupu.²²

---

²¹ §4a odst. 1 Zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty

²² BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 57.

2.5 Daňový systém ČR

Česká republika je hospodářsky a ekonomicky vyspělá země se silnými ekonomickými vazbami na ostatní státy, zejména na státy EU. Se vstupem ČR do EU však došlo k předání některých záležitostí týkajících se daňové jurisdikce do rukou EU. Tento krok byl z hlediska naplnění hlavního cíle EU pro volný pohyb zboží osob, kapitálu a služeb nezbytný. Česká republika patří mezi země, které uzavřeli nejvyšší počet bilaterálních smluv na omezení dvojího zdanění na světě. Daňová legislativa je v mnoha ohledech stejná jako legislativa ostatních zemí a nijak se neliší.²³

Daňový systém ČR je tvořen daněmi, poplatky a jinými obdobnými peněžitými plněními zajišťující příjem státního rozpočtu České republiky, z hlediska příjmů jsou však daně největším příjmem do státního rozpočtu.

Daně na území státu jsou vybírány ve formě finančních prostředků, přičemž daňový systém obsahuje také vztahy mezi daněmi a pravidly pro výběr. Aby byl daňový systém hodnocen pozitivně, musí splnit minimální požadavky, včetně jednoduchosti, srozumitelnosti, transparentnosti, efektivity a daňové spravedlnosti. S ohledem na nárůst případů obcházení daňových zákonů, je snaha o zjednodušení daňového systému zásadní.²⁴

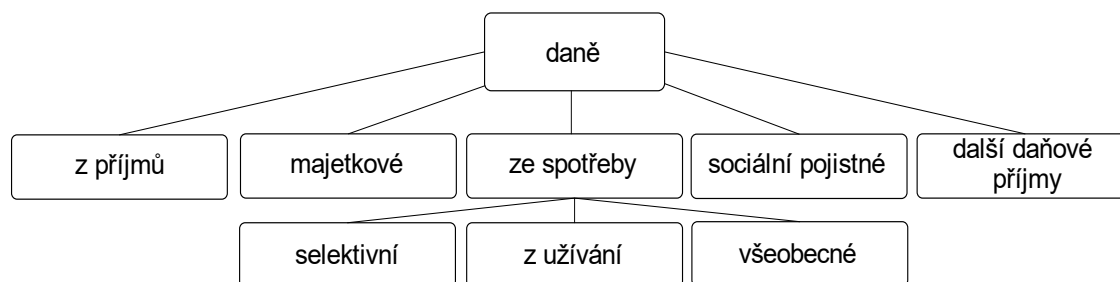
V současné době má finanční správa v gesci správu daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických a právnických osob, daně z nemovitých věcí a silniční daně. Celní správa vystupuje jako správce daně u výběru spotřebních daní, energetických daní, daní z hazardních her a cla. Současně lze do daňové soustavy zahrnout i platby na sociálním zabezpečení a na veřejném zdravotním pojištění s místními a soudními poplatky.

---

²³ BROWN, Karen B. *Taxation and Development - A comparative Study* [online]. Springer, 2017 [cit. 2023-08-20]. Dostupné z: https://www.google.cz/books/edition/Taxation_and_Development_A_Comparative_S/tr3qDQAAQBAJ?hl=en&gbpv=1&dq=taxes+in+czech+republic&printsec=frontcover

²⁴ VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ L. a VÍTKOVÁ J. *Daňový systém ČR 2014*. Praha, 2014. str. 35.

Obrázek 2 Daně daňového systému

Zdroj: VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H., 2022²⁵

Hlavním způsobem rozdělení daní v daňovém systému je však rozdělení na daně přímé a nepřímé. Mezi typické přímé daně patří daně z příjmů, zatímco nepřímou daní je daň z přidané hodnoty. Dalším možným členěním je členění podle předmětu, a to na daně důchodového a majetkového charakteru. Pokud jde o opakovatelnost, daně se můžou dále členit na opakující se a jednorázové.

2.5.1 Přímé daně

Přímé daně představují druh daní, u kterých se příjem daní při jeho vzniku, jsou nepřenositelné a váží se na příjem jednotlivého subjektu. Sazba u těchto daní je progresivní, tedy roste s vyššími příjmy nebo majetkem.

Jedná se zejména o daň z příjmů fyzických osob a právnických osob. Z pohledu majetkových daní se daní konkrétní movitá i nemovitá věc. Další přímou daní je z hlediska její platby daň silniční, která se váže na určitý předmět.

Daně z příjmů fyzických a právnických osob

Jsou upraveny Zákonem č. 586/1992 Sb. O daních z příjmů a metodikou uvádějící postup při uplatňování některých ustanovení tohoto zákona. V případě daně z příjmů se jedná o Pokyn GFŘ-59. Daň z příjmů je upravována taktéž vyhláškami, nařízeními vlády, smlouvami o zamezení dvojího zdanění a další judikaturou.

²⁵ VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H.. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. str. 45.

Předmět daně z příjmů fyzických osob je dle §3 Zákona o dani z příjmů rozdělen dle druhu činnosti, a to na příjmy závislé, pramenící ze zaměstnaneckého poměru, příjmy ze samostatné činnosti např. osoby samostatně výdělečně činné, příjmy z kapitálového majetku (zisky z úroků, svěřeneckých fondů apod.), a dále na příjmy z nájmu a ostatní příjmy.

Předmětem daně z příjmů právnických osob je příjem podnikatelských subjektů, které byly vytvořeny za účelem podnikání a dosažení zisku. V tomto odvětví se uplatňuje i příjem ostatních subjektů jako jsou občanská sdružení nebo nadace.

Subjektem daně z příjmů právnických osob je poplatník, kterým je dle §17 a §17a Zákona č.280/2009 Sb. daňový řád²⁶

- a) Právnická osoba, která byla založena na základě podnikání
- b) Organizační složka státu
- c) Podílový fond
- d) Podfond akciové společnosti
- e) Fond penzijní společnosti
- f) Svěřenský fond
- g) Jednotka, která je poplatníkem podle právního řádu

Sazby daně z příjmů mohou být progresivní, mohou se tedy lišit v závislosti na výši příjmu. Daň z příjmu se platí na základě daňového přiznání, ve kterém daňoví poplatníci uvádějí své příjmy, eventuálně u fyzických osob dokládají nárok na daňové slevy a bonusy, které se odečítají od výsledné daně. Od roku 2008 je zavedena jednotná sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 % ze základu daně a sazba daně z příjmů právnických osob od roku 2010 ve výši 19 % ze základu daně.²⁷

Tato sazba se však mění v případě, že příjem u fyzických osob překročil 48násobek průměrné mzdy. V tomto případě se příjem do 48násobku průměrné mzdy daní 15% sazbou a příjem nad tuto hranici procentuální sazbou 23 %.

---

²⁶ §17 a §17a Zákona č. 280/2009 Sb. daňový řád

²⁷ FINANČNÍ SPRÁVA, *Obecné informace*. [online]. [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je forma majetkové daně vztahující se k vlastnictví nemovitosti jako jsou pozemky, domy, byty, komerční budovy a jiné nemovité věci.

Předmětem daně je zdanění staveb, pozemků nebo jednotek, které jsou placeny vlastníky nemovitostí. Sazba daně z nemovitých věcí se na rozdíl od daně z příjmů odlišuje tím, že se nezdaňuje příjem ale výměra a závisí na různých aspektech jako kvalita nebo způsob užití.²⁸

Silniční daň

Silniční daň je obsažena v Zákoně č. 16/1993 Sb. O silniční dani a jedná se o daň, která se platí za užívání veřejných silnic a dálnic pro provoz motorových vozidel. Tato daň je využívána pro následné financování údržby a rozvoje silniční infrastruktury. Silniční daň se vztahovala pro všechny druhy motorových vozidel, včetně osobních automobilů a nákladních vozidel, které byly využívány pro podnikatelskou činnost. Zdanění vozidel využívaných pro podnikání a jejich následná sazba je placena jako roční platba, vypočtená z tabulek obsahující hmotnost a konkrétní výši sazby.

Od 1. ledna 2022 jsou předmětem daně pouze nákladní vozidla a jejich přípojná vozidla od 12 tun. U vozidel nad 3,5 tuny je daň nulová, ale musí se uvádět v přiznání k dani silniční.²⁹

2.5.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně jsou formou daní, které se neplatí přímo z příjmu nebo majetku, ale jsou vybírány prostřednictvím spotřebního procesu. Tyto daně se uplatňují např. na zboží a služby, které spotřebitelé kupují a spotřebovávají a jsou zahrnuty do konečné ceny. Ke zdanění příjmů tedy dochází až po upotřebení neboli prodeji konečnému spotřebiteli a hradí je dodavatel. Typickou nepřímou daní je daň z přidané hodnoty, v jejímž případě se za použití daně na výstupu se povinnost zaplatit daň převádí až na konečného spotřebitele.

---

²⁸ Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí

²⁹ FINANČNÍ SPRÁVA, *Informace k placení záloh na silniční daň*. [online]. [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/silnicni-dan/informace-stanoviska-a-sdeleni/2022/informace-k-placeni-zaloh-na-silnicni>

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je nepřímou všeobecnou daní. Zdaňují se jí hodnoty zboží nebo služeb, které si jejich plátce připočte k hodnotě nakoupené komodity. Zboží a služba je tedy předmět DPH a základem pro výpočet DPH je to, co plátce obdrží, nebo by měl obdržet za uskutečněné zdanitelné plnění.³⁰

Daň z přidané hodnoty tvoří největší část zdanitelného plnění v České republice. Základní sazbou, do které spadá většina služeb a zboží je sazba ve výši 21 %. Oproti základní je zde i snižená ve výši 15 %, pod kterou spadají předměty běžné spotřeby, a to zejména potraviny, léky, tiskopisy, hromadná doprava, vodné i stočné, dodávky tepla, kulturní akce nebo ubytovací služby. Některé služby jsou od daně osvobozeny úplně, jako např. finanční služby nebo vyvážené zboží.³¹

Základní legislativou pro aplikaci daně z přidané hodnoty je Zákon č. 235/2001 Sb. O DPH, který nahradil původní Zákon č. 588/1992 Sb. České národní rady o DPH a byl aktualizován novelou č. 500/2012 a novelou č. 262/2014, kdy se postupně měnili základní a snížené sazby až do dnešní podoby.

Předmětem daně z přidané hodnoty je převážně uskutečnění dodání zboží či poskytnutí služby, a v některých případech stanovených zákonem pořízení zboží z jiného členského státu a dovoz. Předmět daně může být zdanitelný a v tomto případě zdaněn dle základních a snížených sazeb, nebo osvobozený.

Spotřební daně

Spotřební daň se vztahuje k určitým druhům zboží, jako je alkohol a tabák a jsou zahrnuty do ceny zboží. Jedním z hlavních cílů spotřebních daní je regulace spotřeby určitého zboží, jež může zahrnovat snahu o snížení konzumace těchto výrobků z důvodu nepříznivých vlivů na zdraví spotřebitele. Tato daň spolu s celními poplatky je na rozdíl od většiny daní placena přímo celní správě, která jí spravuje jako správce daně.

---

³⁰ KUKALOVÁ G. a PFEIFEROVÁ D., *Místní finance v ČR*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2019. str. 49.

³¹ FINANČNÍ SPRÁVA, *Popis systému* [online]. [cit. 2023-08-19]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/popis-systemu>

Ekologická daň

Tento druh daně, který je v gesci celní správy, spočívá v podněcování ekonomických subjektů k adaptaci opatření vedoucích k redukci poškození životního prostředí a jeho vlivu na zdraví populace. Evropská unie vychází především ze Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, která definuje rámec zdanění paliv a elektřiny. Česká republika poté začala přebírat tuto daňovou politiku na základě ekologické daňové reformy, která měla za cíl podpořit výrobu a spotřebu obnovitelnějších zdrojů. Zavedení těchto ekologických daní bylo kompenzováno snížením sociálního pojištění³²

Tabulka 1 Vývoj inkasa za vybrané druhy daní v letech 2016-2022 v mil. Kč

Druh příjmu	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DPH	349 460	381 435	413 013	431 311	426 198	463 265	535 734
Daň z příjmů FO	180 702	201 671	227 772	253 889	236 273	177 217	202 175
Daň z příjmů PO	156 401	161 803	166 131	175 649	155 998	195 964	228 676
Daň z nemovitých věcí	10 582	10 758	10 829	10 935	11 580	11 836	12 419
Daň z nabytí nemovitých věcí	12 697	12 478	13 573	13 847	2 796	-71	44
Daň dědická	10	5	3	1	0	8	0
Daň silniční	5 970	6 191	6 276	6 484	5 959	5 429	1 731
Daň z hazardu		8 936	9 776	10 114	10 637	11 042	16 450
Daň darovací	-351	-23	2	1	0	-2	0
Celkem	715 507	783 254	833 802	902 231	849 441	864 688	997 229

Zdroj: www.mfcr.cz,³³ vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje vývoj inkasa za vybrané druhy daní v letech 2016-2022. Inkaso daní je součet všech příjmů, které stát získal prostřednictvím výběru těchto daní za

³² MINISTERSTVO FINANCÍ, *Ekologická daňová reforma*. [online]. [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/v-mediich/2009/2009-06-12-vmediich-5042-5042>

³³ FINANČNÍ SPRÁVA, *Vývoj inkasa za vybrané druhy daní a dalších příjmů za ČR* [online]. [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://statistiky.financnisprava.cz/cs/evidence-dani/vyvoj-inkasa-vybranych-dani/>

daná období. Tento vývoj ukazuje, jakým způsobem se daňové příjmy z těchto daní měnily a vyvíjely v průběhu sedmi let. V případě daně z nabytí nemovitých věcí a daně dědické je zaznamenán pokles z důvodu zrušení těchto daní s účinností od roku 2022.

Pro inkaso výběru daní v roce 2022 to však z důvodu nárůstu inkasa na ostatních daňových příjmech markantní pokles příjmů nezaznamenalo. Z tabulky je zjevné, že daňové příjmy na vybraných daních v průběhu let neustále narůstají, a to i přes vzniklé ekonomické krize, které hospodářskou politiku provázely např. v době pandemie COVID 19. V tomto období se příjmy snížili pouze nepatrně a následujících obdobích tuto ztrátu konečné inkaso dorovnálo.

2.6 Správa daní

Správou daní se rozumí postup správce daně a současně práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim při správě daní vzniknou. Současně má správa daní za cíl vymezit práva a povinnosti jednotlivých osob a upravovat pravidla jejich jednání. Zásadní roli při správě daní vykonávají správci daně v závislosti na svém pověření a spadající pod jednotlivé orgány finanční správy.³⁴

Správa daní je zajištěna pomocí daňových tvrzení, které je podáno daňovým subjektem. Dle § 1 odst. 4 DŘ se jedná o řádné daňové tvrzení jako daňové přiznání, souhrnné a kontrolní hlášení nebo vyúčtování. Správa daně je vztah mezi správcem daně a osobami zúčastněnými na správě daní.

Podle LZPS lze státní moc uplatnit pouze v případech, v mezích a způsobem, které stanovuje zákon. Proto se v každém odvětví práva setkáváme se zásadami, které se konkrétní odvětví řídí. Pro správu daní jsou v DŘ obsaženy v § 5 až §9 základní zásady pro správu daní.

Zásada zákonnosti

Správce daně postupuje při správě daní v souladu se zákony a jinými právními předpisy³⁵

Správci daně jsou zavázáni dodržovat zákonný postup, což znamená, že musí dodržovat obecně platné normy a používat takové metody, které jsou v souladu s právní legislativou. V rámci hierarchie právních norem má pro daňovou správu přednost výklad obsažený v zákonech týkajících se konkrétních druhů daní a jsou nadřazeny výkladu mezinárodních dohod. Tato zásada neplatí jen pro správce daně ale pro všechny osoby zúčastněné na správě daní. Zejména pak pro daňové subjekty, kteří jsou povinni plnit své povinnosti v souladu s platnými zákony.³⁶

Vzhledem k obsáhlosti daňové legislativy a nutnosti dodržování pevně daných postupů při výkonu správy daně je pro správné fungování tohoto systému nutné striktní dodržování právních předpisů a postupování v souladu se zákonem.

---

³⁴ VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. str. 60.

³⁵ §5 odst. 1 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

³⁶ VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. str. 61

Zásada zneužití pravomoci

Správce daně může dělat jen takové úkony, které mu jsou umožněny zákonem. Správce daně tedy musí při správě daní postupovat tak, aby nezneužil svá práva a nepostupoval mimo zákon. Současně musí ke každému daňovému subjektu přistupovat stejným způsobem a nezneužívat své pravomoci. Současně nesmí s daňovým subjektem jednat hrubě nebo nedůstojně.³⁷

Zásada přiměřenosti

Správce daně je povinen přistupovat přiměřeně a měl by volit co nejméně invazivní prostředky.³⁸

Správce daně by měl využívat jen takové prostředky, které jsou nutné ke splnění cíle správy daní a taktéž daňový subjekt a ostatní osoby zúčastněné na správě daní co nejméně omezoval. V tomto případě např. omezující podmínky při opakované daňové kontrole.³⁹

Zásada rovnosti

*Osoby zúčastněné na správě daní mají rovná procesní práva a povinnosti.*⁴⁰

Tato zásada vyjadřuje rovnocennost ve vztahu správce daně a osob zúčastněných na správě daní. Správce daně v tomto případě vystupuje jako orgán veřejné moci, a tudíž je také oprávněn těmto osobám ukládat povinnosti. Při posuzování rovnosti je nutné rozlišovat mezi jednotlivými osobami. Svědek např. nemá stejná práva jako daňový subjekt. Určitá nerovnost tedy v praxi existovat může, avšak musí mít objektivní důvod.⁴¹

Fyzické osoby bez ohledu na pohlaví, věk nebo ekonomický obrat a právnické osoby bez ohledu na právní formu mají stejná práva a povinnosti.⁴²

---

³⁷ VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. str. 61.

³⁸ ROZEHNAL, T., *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 12

³⁹ VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. str. 61.

⁴⁰ §6 odst. 1 Zákona č 280/2009 Sb. Daňový řád

⁴¹ ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 14.

⁴² VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. str. 63.

Zásada spolupráce

Spolupráce mezi daňovým subjektem a správcem daně je stěžejní a nutná pro výkon správy daní a její dostatečné objasnění.

Právo na vzájemnou spolupráci je právo, které pokud daňový subjekt zcela nevyužije, není správce daně oprávněn vynucovat. V případě nespolupráce se však tomto případě daňový subjekt vystavuje riziku, že bude jeho věc uzavřena pro něj nevýhodně.⁴³

Zásada rychlosti

Správce daně je povinen dodržovat lhůty stanovené zákonem a metodickými pokyny a bez zbytečných odkladů vykonávat činnost správy daní. Správce daně je při správě daní vázán DŘ, který současně stanovuje lhůty pro stanovení daně, proto je důležité její včasné stanovení, neboť může zaniknout doba pro její stanovení.

Zásada hospodárnosti

U této zásady je důležitá efektivnost a omezení zbytečných nákladů souvisejících se správou daní.

Zásada volného hodnocení důkazů

Princip volného hodnocení důkazů implikuje, správce daně nebo později soud nemůže mít volnost ve vybírání, které důkazy bude předkládat a které nikoliv, a v rozhodování, na kterých důkazech postaví své faktické závěry a které označí za nedůležité nebo nadbytečné. Nelze akceptovat situaci, kde hodnotící orgán akceptuje pouze takové důkazy, které jsou jednoznačně nakloněny jedné z přítomných strana odmítnutí důkazního návrhu nelze jen proto, že je v rozporu s původním získaným důkazem.⁴⁴

Zásada materiální pravdy

Cíl a smysl daňového procesu, by mělo být vydání spravedlivého rozhodnutí, které by bylo založeno na pravdivém skutkovém stavu dané věci.

---

⁴³ KOBÍK, J. *Daňový proces a judikatura k problémovým situacím*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2016, str. 173.

⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.10.2010, sp. Zn. 8 Afs 74/2009

Toto však může být do jisté míry korigováno a omezováno pravidly daného řízení. K tomuto je zapotřebí, aby v každém procesu byly vymezeny procesní povinnosti a práva účastníků řízení.⁴⁵

Zásada mlčenlivosti

Správa daní je neveřejná a osoby zúčastněné na správě daní spolu s úředními osobami jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všem, co se dozvěděly v souvislosti se správou daní.⁴⁶

Na všechny účastníky správy daní, či-li na správce daně i osoby zúčastněné na správě daní se vztahuje povinnost dodržovat mlčenlivost. Mlčenlivostí se rozumí mlčenlivost ohledně jakékoliv informace o jiných osobách, které byly získané v průběhu správy daní. Správce daně je povinen dodržovat a zachovávat podmínky pro zachování mlčenlivosti i po ukončení služebního nebo pracovního poměru a porušení této zásady naplňuje skutkovou podstatu přestupku, za který ve správním řízení může dojít k uložení pokuty až do výše 500tis. Kč.⁴⁷

2.6.1 Registrační fáze

Základním předpokladem registračního řízení je registrační povinnost. Její podmínky jsou dány příslušnými ustanoveními DŘ, ale i jiných právních předpisů.⁴⁸ Registrační povinnost tedy vznikne daňovému subjektu, kterému vznikla na základě zákona. Registrační řízení je jedno z hlavních řízení, které je při správě daně vedeno a je pro něj charakteristický počátek zahájený podáním nebo výzvou k podání a konec spojený s vydáním rozhodnutí o zrušení registrace k DPH.

---

⁴⁵ VAŠUTOVÁ, V. *Zásada materiální nebo formální pravdy v daňovém řízení?* [online]. 2011, [cit. 2023-08-21]. Dostupné z: [Zásada materiální nebo formální pravdy v daňovém řízení? \(dauc.cz\)](https://www.dauc.cz)

⁴⁶ §9 odst. 1 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁴⁷ ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 88.

⁴⁸ KOPŘIVA M., NOVOTNÝ J. a BREBURDA J. *Manuál k daňovému řádu 2022*, 3. vydání. Sagit, 2022. str. 597.

V rámci registračního řízení je možné realizovat postupy dle DŘ, a to místní šetření a postup k odstranění pochybností dle §128 DŘ. V rámci registračního řízení jsou možné 3 různá samostatná řízení, a to řízení o registraci, řízení o změně registračních údajů a řízení o zrušení registrace.⁴⁹

Pro účely řízení o registraci je dle § 72 DŘ daňový subjekt povinen podat přihlášku jako formulářové podání na tiskopise vydaném Ministerstvem financí nebo na formuláři, shodujícím se s jeho obsahem a uspořádáním. Přihláškou je možné se zaregistrovat k několika daním současně. Po obdržení přihlášky k registraci správce daně dle § 129 DŘ zaregistruje daňový subjekt ve lhůtě 30 dnů od podání a v souladu s uvedenými údaji. Rozhodnutí obsahuje daň, ke které byl daňový subjekt zaregistrován a datum účinnosti tohoto rozhodnutí. Datum účinnosti registrace vyjma registrace k dani z přidané hodnoty je dle § 101 DŘ účinná ode dne oznámení rozhodnutí o registraci.

V případě, kdy se daňový subjekt zaregistroval k více daním, vydává správce daně rozhodnutí, obsahující vícero výroků, a nikoliv rozhodnutí pro každou daň zvlášť. V případě registrace k dani z přidané hodnoty se vzhledem k odlišným parametrům posuzování vydává samostatné rozhodnutí obsahující odůvodnění.

V přihlášce k registraci k dani z přidané hodnoty můžeme nalézt povinné údaje, které je daňový subjekt povinen uvést, a to zejména čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, pokud jsou užívány pro výkon ekonomické činnosti. Daňový subjekt je oprávněn určit, který z těchto účtů bude po registraci zveřejněn. Zveřejnění účtů je jeden z nástrojů v boji proti daňovým únikům. Dalším povinným údajem je v přihlášce k registraci k dani z přidané hodnoty uvedení skutečného sídla, jehož definice a podmínky jsou uvedeny v Nařízení Rady EU 282/2011. Pro účely změny registračních údajů, které jsou povinné v každé přihlášce o registraci, může daňový subjekt registrační údaje změnit nebo doplnit. Např. při změně skutečného sídla, které je povinné správci daně oznámit. Oznámení se dle §127 odst. 2 DŘ podává do 15 dnů od změny skutečností u příslušného správce daně a na předepsaném tiskopise vydaném Ministerstvem financí. V případě, že daňový subjekt správci daně neoznámí změnu registračních údajů, provede ji správce daně z moci úřední. V těchto případech však daňovému subjektu hrozí pokuta dle §247a odst. 1) písm. a)⁵⁰

---

⁴⁹ ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 242.

⁵⁰ ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 244.

Daňovému subjektu, který přestal splňovat podmínky, které mu umožnily být registrován v systému plátců DPH, vzniká povinnost podat žádost o zrušení registraci.⁵¹

Jedná se o případy, kdy daňový subjekt již nesplňuje obrat či ukončil činnost. V této žádosti však musí daňový subjekt uvést důvod, který správce daně s využitím dostupných informací ověří.

V případech, kdy daňový subjekt žádost o zrušení registrace nepodá, může správce daně zahájit řízení ve věci zrušení registrace z moci úřední. Správce daně daňovému subjektu může nejdříve vydat výzvu, ve kterém daňový subjekt vyzve k podání žádosti o zrušení registrace, eventuálně může vydat přímo rozhodnutí o zrušení registrace. Vydání výzvy je však zejména u daně z přidané hodnoty žádoucí vzhledem k možnosti vyjádřit se k okolnostem vedoucích k nesplňování podmínek.⁵²

2.6.2 Vyměřovací fáze

V daňovém procesu se vyměřením daní rozumí krok, ve kterém příslušný správce daně vypočítá a určí výši daně, která má být daňovým subjektem zaplacená za dané období. Vyměřovací fáze obsahuje několik kroků, potřebných ke správnému zjištění výše daňové povinnosti. Správce daně identifikuje daňový subjekt, který má povinnost přiznat daň. Následně správce daně shromáždí potřebné informace od daňového subjektu.

Těmito informacemi se rozumí zejména daňová přiznání, účetnictví a jiné relevantní dokumenty. Správce daně tyto dokumenty zkontroluje a ověří, aby se ujistil, že jsou správné a úplné. Tento krok může zahrnovat srovnání záznamů v daňovém přiznání a z jiných zdrojů.

Na základě těchto informací správce daně vyměřuje daňovou povinnost, kterou je daňový subjekt povinen uhradit ve stanovených lhůtách.

K samotnému vyměření daně dochází vydáním konkludentního platebního výměru, který se při souladu podaných informací a informací zjištěných správcem daně daňovému subjektu nedoručuje. Platební výměr se doručuje pouze tehdy, pokud byla zjištěna odchylka a výsledná daň byla správcem daně stanovena jinak.⁵³

Proti vyměření daně se má právo daňový subjekt odvolat či podat u příslušného správce daně námitku proti postupu správce daně.

---

⁵¹ §127 odst.1 a 2 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁵² ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 245

⁵³ ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 263

2.6.3 Vymáhání daní

Správce daně má právo vymáhat daňový nedoplatek exekučně, nebo může vymáhat nedoplatek prostřednictvím soudního exekutora. Současně může daňový nedoplatek přihlásit do insolvenčního řízení.⁵⁴

Vymáhání daní je daňový proces, který provádí příslušný finanční úřad nebo jiný pravomocný orgán za účelem získání dlužných částek vzniklých z neuhrazení daňových povinností. Příslušný finanční úřad jako první krok pro obeznámí daňového subjektu zasílá vyrozumění o nesplněných povinnostech s přehledem o dlužných částkách a lhůtou pro jejich uhrazení. V některých případech může daňový subjekt požádat o prominutí nebo splátkování příslušné dlužné částky na dani a jejím příslušenství. Pokud daňový subjekt nereaguje na vyrozumění a nezplatí příslušné nedoplatky příslušnému finančnímu úřadu ve stanovených lhůtách, může příslušný finanční úřad zahájit kroky jako uvalení zajišťovacích opatření, které mohou zahrnovat zabavení majetku nebo obstrukce bankovních účtů.

2.6.4 Daňová kontrola

Daňová kontrola je kontrolním postupem a jako taková se řadí mezi postupy k odstranění pochybností, které slouží ke správnému stanovení daně. Finanční orgány ji mohou provádět bez ohledu na místní příslušnost daňového subjektu.⁵⁵

Daňovou kontrolou se rozumí proces, který vykonává finanční úřad s cílem prověření a ověření daňových povinností, správnosti a úplnosti daňových přiznání a daňových záznamů daňového subjektu. Finanční úřad provádí kontrolu daňových subjektů na základě náhodného výběru nebo základě konkrétních rizikových faktorů, jako jsou neobvyklé transakce, vysoké výdaje a nízké příjmy nebo při podezření na daňové podvody.

Během této kontroly finanční úřad kontroluje daňová přiznání, účetní záznamy, faktury, nebo jiné záznamy související s daňovým subjektem.

Finanční úřad má po zahájení kontroly právo na vyslechnutí daňového subjektu nebo dalších osob souvisejících s daňovým subjektem pro ověření a doplnění údajů. Na základě

---

⁵⁴ §175 odst.1 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁵⁵ ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. str. 146.

kontroly a shromážděných důkazních prostředků může finanční úřad doměřit daňovou povinnost.

Předmětem daňové kontroly jsou tedy daňové povinnosti a tvrzení daňového subjektu, nebo jiné okolnosti, které jsou rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně.⁵⁶

Pokud dojde na základě daňové kontroly ke stanovení daně, výlučně na základě provedené daňové kontroly, bude za odůvodnění v nově vystaveném platebním výměru zpráva o ukončení daňové kontroly.⁵⁷

Daňová kontrola se zahajuje i ukončuje písemným oznámením ze strany finančního úřadu a její trvání je vymezeno okamžikem zahájení a koncem lhůty pro stanovení daně nebo prekluzí.

Při zahájení daňové kontroly se správce daně musí vyhnout tzv. nezákonně zahájené kontroly, kdy správce daně prováděl činnosti, mající podobu daňové kontroly, ještě před písemným zahájením a oznámením daňovému subjektu.⁵⁸

---

⁵⁶ §85 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁵⁷ KOBÍK J. a KOHOUTKOVÁ A. *Oblíbené omyly daňových subjektů a správců daně a jejich možná řešení – po třetí*, Praha: Wolters Kluwer, 2018. str. 117.

⁵⁸ KOBÍK, J. *Daňový proces a judikatura k problémovým situacím*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2016, str. 173.

2.7 Registrace k dani z přidané hodnoty

Registrace k dani z přidané hodnoty je proces, který umožňuje daňovým subjektům stát se plátcí DPH. Registrace k DPH je povinná pro daňové subjekty, které dosáhnou určitého obratu. Současně se plátcí DPH mohou stát osoby, které zákonný obrat nespĺnily, ale chtějí se jím stát na dobrovolné bázi.

Pro registraci k DPH se lze registrovat dle několika způsobů, obsažených v § 6 až §61 DŘ. Daňový subjekt, který se chce stát plátcem musí podat přihlášku k registraci k DPH, ve které vyplní důvod a určitý paragraf, dle kterého se chce stát plátcem. Přihláška se podává na základě povinnosti či dobrovolnosti.

Zákon o dani z přidané hodnoty definuje 3 kategorie, podle kterých se daňový subjekt může stát plátcem. Prvním je registrace na základě překročení obratu. Plátcí v tomto případě zatěžují plnění daní z přidané hodnoty a mají nárok na odpočet daně. Druhou kategorií je dobrovolná registrace, kdy daňový subjekt dokládá přípravu na ekonomickou činnost. Po vydání rozhodnutí se stává plátcem a plynou mu stejné výhody i povinnosti jako plátcům z předchozí kategorie. Třetím způsobem registrace je registrace jako identifikovaná osoba, kterou mohou uplatnit osoby povinné k dani, kteří realizují přeshraniční transakce nebo pořizují a poskytují zboží a služby.⁵⁹

S podáním přihlášky k registraci k DPH, je možno podat přílohy, které se týkají doložení výkonu ekonomické činnosti daňového subjektu, eventuálně přílohy, které se týkají prokazování splnění zákonných podmínek pro registraci na základě splněného obratu. Současně se do přílohy mohou vyplnit i údaje, prokazující vybrané údaje, které jsou nezbytné pro správu daní, např. skutečné sídlo, bankovní účet. Vyplnění těchto přílohy je dobrovolné, správce daně je ale schopen při doložení těchto podkladů celý proces urychlit.⁶⁰

---

⁵⁹ KOPŘIVA M., NOVOTNÝ J. a BREBURDA J. *Manuál k daňovému řádu 2022*, 3. vydání. Sagit, 2022. str. 597.

⁶⁰ FINANČNÍ SPRÁVA, *Informace k problematice registrace k dani z přidané hodnoty*, [online], [cit. 2023-05-20. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/registrace-dph/informace-gfr-k-problematice-registrace-k-dani-z-pridane-hodnoty>

2.7.1 Zákonné registrace

Příklady zákonné registrace k DPH, kdy ke vzniku plátcovství předcházelo naplnění zákonné podmínky.

§6 Zákona o DPH

Zákon o DPH ustanovuje, že se plátcem stanoví osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, která za 12 bezprostředně předcházejících, po sobě jdoucích kalendářních měsíců překročí obrat, bez ohledu na případné přerušení nebo ukončení výkonu ekonomické činnosti. Obrat se s účinností od 1.1.2023 změnil z původního 1 mil. Kč na 2 mil. Kč.⁶¹

Z hlediska správy daní musí daňový subjekt při překročení obratu podat přihlášku k registraci k dani dle §6 s uvedením rozhodného dne překročení obratu. DS je poté na základě doložení důkazních prostředků, které správce daně posoudí. Registrován je od 1. dne následujícího měsíce, kdy byl obrat překročen.

Přihlášku musí osoba povinná k dani podat do 15 dnů po kalendářním měsíci, ve kterém se stala plátcem a po podání je zahájeno registrační řízení.⁶²

§6b Zákona o DPH

Registrace osob, které nabyly majetek využívaný pro uskutečňování ekonomických činností a nebo jim byla zapsána přeměna právnické osoby do veřejného rejstříku. Plátcem se tyto osoby povinné k dani stávají ode dne nabití/přeměny.⁶³

§6c Zákona o DPH

Dle § 6c odst. 1 Zákona o DPH se stává plátcem daně osoba, která je povinná k dani a má sídlo v tuzemsku. Tato osoba musí poskytovat službu s místem plnění v tuzemsku, s výjimkou služeb osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně. Současně se jí stane osoba, která uskutečňuje zasílání zboží do tuzemska, ovšem přes provozovnu mimo

---

⁶¹ §6 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁶² FINANČNÍ SPRÁVA, *Informace k problematice registrace k dani z přidané hodnoty*, [online], [cit. 2023-05-20]. Praha, 2023, ročník 2023, č.j.: 50489/17/7100-20118-203500. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/registrace-dph/informace-gfr-k-problematice-registrace-k-dani-z-pridane-hodnoty>

⁶³ §6b Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

tuzemsko. Povinnost stát se plátcem podle § 6c vzniká okamžikem poskytnutí těchto služeb nebo dodání zboží.⁶⁴

Ustanovení upravuje podmínky, na základě, kterých se osoba se sídlem nebo provozovnou mimo ČR stane plátcem.⁶⁵

§6d Zákona o DPH

Dle § 6d Zákona o DPH je *osoba povinná k dani, která je členem skupiny a která uskuteční zdanitelné plnění dodáním zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku svou částí umístěnou mimo tuzemsko, s výjimkou plnění, u kterých je povinná přiznat daň osoba, které jsou tato plnění poskytována, je plátcem ode dne uskutečnění tohoto plnění.*⁶⁶

Pokud by provozovna poskytla službu s místem plnění v tuzemsku, stane se plátcem ke dni poskytnutí služby povinnost k registraci do 15 ti dnů od vzniku povinnosti. V tomto případě by měl daňový subjekt dvě identifikační čísla.⁶⁷

§6e Zákona o DPH

Registrace na základě §6e vymezuje situace, kdy dědic, který nabyt po zemřelém plátcí majetek, a který pokračuje v uskutečňování ekonomických činností, je plátcem ode dne přechodu tohoto majetku na dědice.⁶⁸

Tento koncept navazuje na dědictví obsažené v občanském zákoníku a na změnu daňového řádu, kdy daňové povinnosti přecházejí ze zůstavitele na dědice až dnem rozhodnutí o dědictví. V souladu s daňovým řádem se tak na zůstavitele hledí jako by žil do dne předcházejícího skončení dědického řízení. V době trvání tohoto řízení se daňové povinnosti přenáší na správce pozůstalosti.⁶⁹

---

⁶⁴ §6c odst.1 Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁶⁵ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 104.

⁶⁶ §6d Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁶⁷ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 106.

⁶⁸ §6e Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁶⁹ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 107.

2.7.2 Dobrovolná registrace

Dobrovolná registrace k DPH umožňuje daňovému subjektu registrovat se jako plátce, i když nepřesáhl zákonný limit obratu, který by vyžadoval zákonnou registraci.

§6f Zákona o DPH

V případě dobrovolné registrace (§6f ZDPH), se osoba stává plátcem na základě svobodného rozhodnutí stát se plátcem a splnění podmínek rozhodných pro vznik plátcovství.

Na základě §6f odst. 1) ZDPH se *osoba povinná k dani se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, která uskutečňuje nebo bude uskutečňovat plnění s nárokem na odpočet daně, je plátcem ode dne následujícího po dni oznámení rozhodnutí, kterým je tato osoba registrována.*⁷⁰

Na základě §6f odst. 2) ZDPH se *osoba povinná k dani, která nemá sídlo ani provozovnu v tuzemsku a která bude uskutečňovat plnění s nárokem na odpočet daně s místem plnění v tuzemsku, je plátcem ode dne následujícího po dni oznámení tohoto rozhodnutí, kterým je tato osoba registrována.*⁷¹

V těchto případech se den, kdy se stává osoba plátcem rozumí den, po dni doručení rozhodnutí o registraci.

2.7.3 Identifikované osoby

Registrace k DPH jako identifikovaná osoba se vztahuje na daňové subjekty, kteří jsou identifikováni pro účely daně z přidané hodnoty a mají povinnost provádět transakce s osobami bez sídla v tuzemsku. Identifikované osoby nemají stejné povinnosti jako daňoví poplatníci, kteří jsou plátcem na základě zákonné a dobrovolné registrace, jsou však povinni podávat daňová priznání a odvádět daň. Současně nemají možnost odpočtu DPH. Tento způsob registrace umožňuje finančním orgánům sledovat transakce s jinými státy a zabezpečit dodržování právních předpisů spojených s vykonáváním služeb a prodejem zboží mimo tuzemsko.

---

⁷⁰ §6f odst. 1 Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

⁷¹ §6f odst. 2 Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

§6g Zákona o DPH

Dle § 6g ZDPH se identifikovanou osobou stane osoba povinná k dani, která není plátcem, nebo právnická osoba nepovinná k dani, pokud v tuzemsku pořizuje zboží z jiného členského státu.

Cílem této registrace je zajistit, aby osoby, které nejsou plátcí, měli povinnost přiznávat daně a podávat souhrnná hlášení při pořízení zboží nebo nákupu služeb z jiného státu. Tyto osoby mají měsíční zdaňovací období.⁷²

§6h Zákona o DPH

Dle § 6h ZDPH se identifikovanou osobou stane osoba se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, která není plátce ode dne přijetí zdanitelného plnění s místem plnění v tuzemsku od osoby neusazené v tuzemsku, pokud se jedná o poskytnutí služby, dodání zboží s instalací nebo montáží, nebo dodání zboží soustavami nebo sítěmi.

Na rozdíl od §6g, se plátcem stane osoba usazená v tuzemsku a pouze osoba povinná k dani a nikoliv právnická osoba nepovinná k dani.⁷³

§6i Zákona o DPH

Osoba se stane identifikovanou osobou v případě, kdy jako osoba povinná k dani se sídlem, případně provozovnou poskytne služby s místem plnění v jiném státě Evropské unie, ovšem s výjimkou služby, která je v daném státě Evropské unie od daně osvobozeno.⁷⁴

Ke každé poskytnuté službě do státu Evropské unie by mělo být podáno souhrnné hlášení, aby bylo možné provést u odběratele z jiného členského státu kontrolu přiznání daně. Dodavatel se stane identifikovanou osobou i v případě že odběratel není v zemi místa plnění zaregistrován v systému DPH.⁷⁵

---

⁷² BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 113

⁷³ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 115

⁷⁴ §6i Zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád

⁷⁵ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 117

§6j Zákona o DPH

Registrace pro účely využití režimu jednotného správního místa, se provádí výhradně v případech, kdy osoba povinná k dani se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, poskytuje telekomunikační, elektrotechnické služby nebo služby rozhlasového a televizního vysílání osobě, která není povinná k dani a je ze státu Evropské unie.⁷⁶

§6k Zákona o DPH

Tak jako u §6f, který se zabývá dobrovolnou registrací plátce k DPH, je i u identifikovaných osob možnost dobrovolné registrace identifikované osoby. Osoby se mohou zaregistrovat v případě, kdy mají v plánu pořídit zboží z jiného státu Evropské unie. V tomto případě se §6k liší od §6g s tím, že u §6g se osoba musí zaregistrovat ze zákona v případě, kdy zboží již pořídí.

Dodavatelé však po osobách v některých případech vyžadují daňové identifikační čísla ještě před pořízením zboží, a proto je z hlediska legislativy možnost dobrovolného vstupu do systému DPH před tímto pořízením.⁷⁷

§6l Zákona o DPH

Registrace identifikované osoby podle §6l se vztahuje stejně jako registrace identifikované osoby podle §6k na dobrovolném zaregistrování osoby, která bude vykonávat ekonomickou činnost ovšem s tím rozdílem, že se v tomto případě nejedná o pořizování zboží ale o poskytnutí služby.

2.7.4 Nespolehlivý plátce a osoba

Nespolehlivý plátce a nespolehlivá osoba je jeden z nástrojů v boji s daňovými úniky na DPH, který se může uvalit na daňový subjekt v případě porušování zákonných podmínek pro plátce. Jedná se o zvláštní označení pro plátce, který mu není možné zrušit registraci na základě § 106 odst. 2 Zákona o DPH, které stanovuje, že se daňovému subjektu registrace zruší z moci úřední, a to z důvodu nedodržení podmínek pro obrat.

---

⁷⁶ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 117

⁷⁷ BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty*: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. str. 118

Porušení zákonných pravidel musí mít určité kritérium závažnosti a současně potenciál ohrožovat veřejný zájem na řádném výběru DPH.

Zákon o DPH definuje dva způsoby uvalení nespolehlivosti na plátce daně. Jedná se o nespolehlivého plátce podle §106a Zákona o DPH, který závažným způsobem poruší své povinnosti vztahující se ke správě DPH a nespolehlivou osobu podle §106aa Zákona o DPH. Vznik nespolehlivé osoby, zabraňuje účelovému rušení registrace nespolehlivého plátce a opětovné registrace bez tohoto statutu.

Kritéria, která jsou závažná a na základě kterých může správce daně zrušit registraci a uvalit na daňový subjekt statut nespolehlivý plátce jsou např. pokud je daňovému subjektu doměřena daň v minimální výši 500tis. Kč, pokud plátce provozoval činnosti, u kterých existuje možnost, že daň nebude uhrazena a neuhradí jí ani po vydání zajišťovacího příkazu, dále pokud je plátce nekontaktní a nespolupracuje se správcem daně, nepodává daňová přiznání a to ani po výzvách vystavených správcem daně, uvedl nepravdivé údaje při registraci k DPH, případně nedoplnil ve lhůtě pro doplnění povinných údajů.⁷⁸

Nespolehlivou osobou se stane osoba, která byla nespolehlivým plátcem, ale došlo ke zrušení registrace nebo pokud porušila závažným způsobem povinnosti, které se vztahují ke správě daně. Správce daně v tomto případě může rozhodnout, že osoba je nespolehlivou podle §106aa odst. 1 Zákona o DPH⁷⁹

---

⁷⁸ Metodický pokyn Generálního finančního ředitelství č.j. 101/13-121002-506729

⁷⁹ Metodický pokyn Generálního finančního ředitelství č.j. 101/13-121002-506729

Praktická část

Cílem této části bude zhodnocení daňového systému České republiky i v porovnání s jinými státy. Dále bude provedena analýza vývoje počtu zaregistrovaných subjektů k DPH dle druhu registrace v souvislosti s počty podaných přihlášek a počtem zrušených registrací z moci úřední. V práci jsou využívána veřejně dostupná data a statistické ročenky Ministerstva financí a finanční správy.

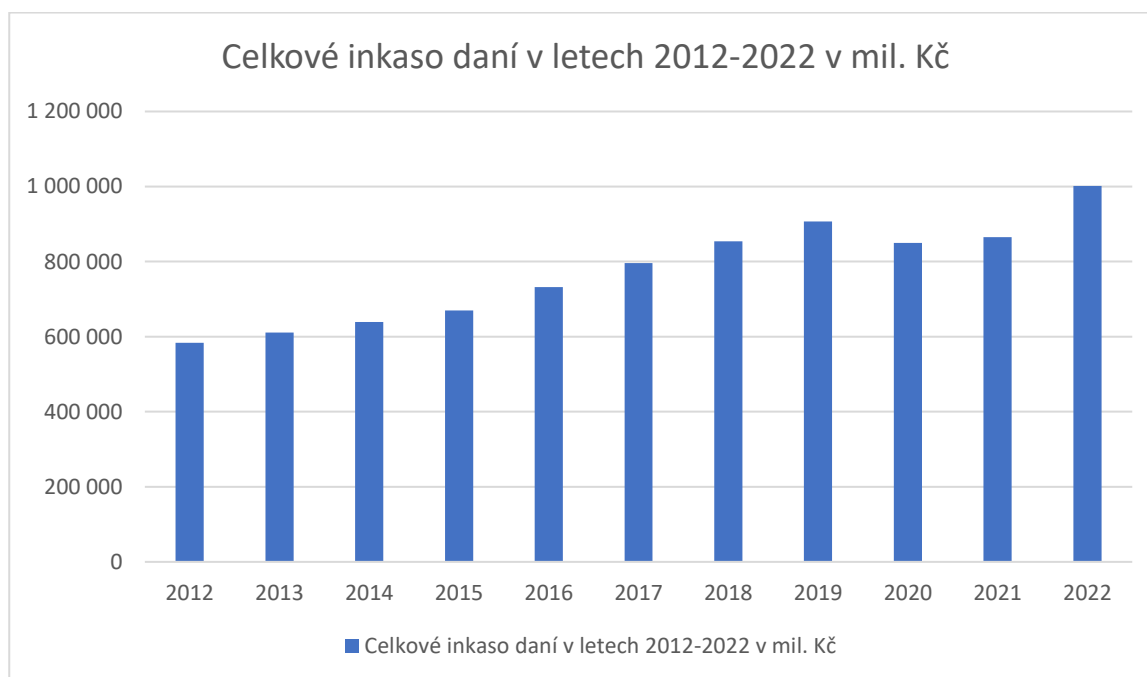
Součástí je i dotazníkové šetření, ve kterém budou osloveni pracovníci registračních odborů na jednotlivých územních pracovištích, kteří jsou přímí aktéři při rozhodování o registracích k DPH daňových subjektů a zabývají se touto problematikou. Tyto údaje budou následně zpracovány a vyhodnoceny.

2.8 Zhodnocení daňového systému ČR

Níže uvedená tabulka prezentuje vývoj daňových příjmů České republiky v průběhu let 2012-2022. Tato data jsou klíčová pro analýzu veřejných financí a mohou pomoci sledovat změny v ekonomickém vývoji během tohoto desetiletí. V letech 2012 a 2013 byly daňové příjmy téměř identické, přičemž činili zhruba 600 miliard Kč. Od té doby došlo k postupnému zvýšení daňových příjmů, což bylo způsobeno změnami v daňovém systému, zejména zavedením podávání kontrolního hlášení, hospodářským růstem a dalšími faktory.

Mezi lety 2014-2022 byl pozorován celkový nárůst daňových příjmů o více než 40 %, což odráží ekonomický růst v České republice. V roce 2020 byl u inkasa zaznamenán pokles těchto příjmů, což bylo způsobeno dopady pandemie COVID-19. Nicméně, v následujících letech, se příjmy obnovily a v roce 2022 dosáhly hodnoty 1 bil. Kč

Graf 1 Celkové inkaso daní v letech 2012-2022 v mil. Kč

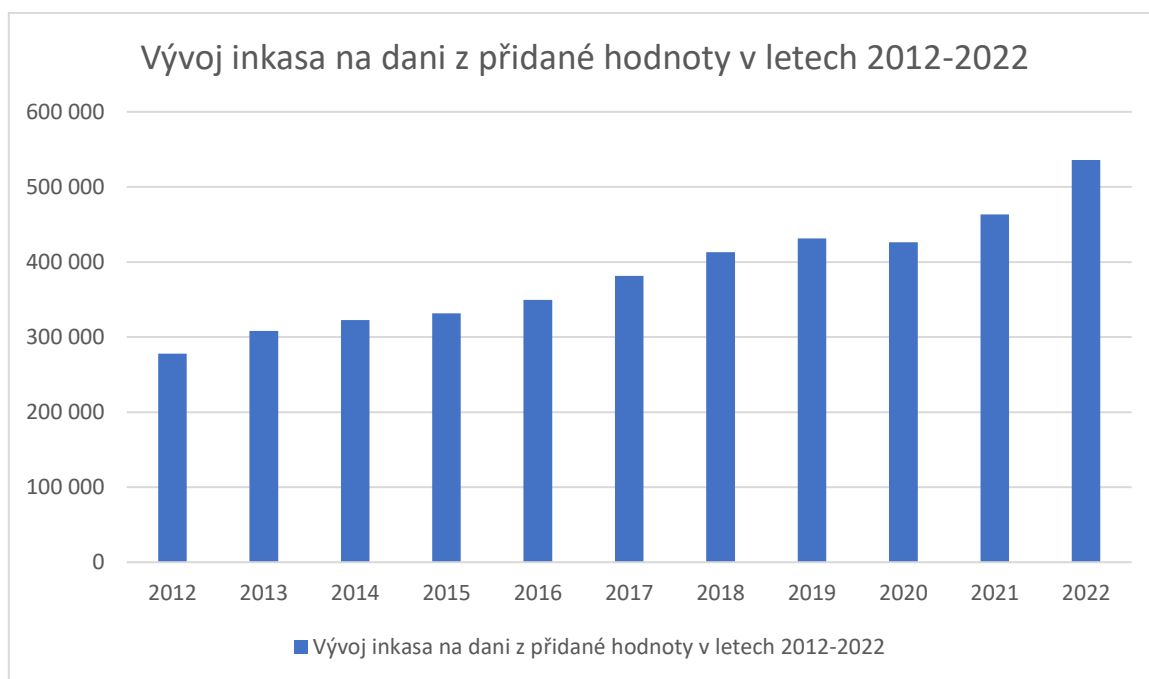

Zdroj: Finanční správa, vlastní zpracování⁸⁰

⁸⁰ Výroční zpráva za rok 2022 v kostce, Dostupné z: [2022 | Výroční zprávy a informace o činnosti | Finanční správa ČR | O nás | Finanční správa \(financisprava.cz\)](#)

Níže uvedený vývoj inkasa na dani z přidané hodnoty v období let 2012-2022 ukazuje změny výběru této daně za poslední dekádu. Graf níže zobrazuje částky inkasa v mil. Kč a v průběhu deseti let. Graf naznačuje, že inkaso DPH začalo v roce 2012 na hodnotě 278 052 mil. Kč a postupně rostlo až do hodnoty 535 733 mil. Kč v roce 2022. Tento vývoj ukazuje pozvolný nárůst výběru této daně, avšak ovlivněný hospodářskou krizí v roce 2020, zapříčiněnou pandemií COVID-19.

Graf 2 Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v letech 2012-2022 v mil. Kč

Zdroj: Finanční správa, vlastní zpracování⁸¹

⁸¹ FINANČNÍ SPRÁVA, *Vývoj inkasa za vybrané druhy daní a dalších příjmů za ČR* [online]. [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://statistiky.financnisprava.cz/cs/evidence-dani/vyvoj-inkasa-vybranych-dani/>

Tabulka 2 Procentuální podíl inkasa DPH za roky 2012-2022 na celkovém inkasu výběru daní za roky 2012-2022 v mil. Kč

Rok	Celkové inkaso	Inkaso na DPH	%
2012	584 000	278 052	47,61 %
2013	611 000	308 300	50,45 %
2014	639 000	322 661	50,49 %
2015	670 000	331 603	49,49 %
2016	732 000	349 459	47,74 %
2017	796 000	381 434	47,91 %
2018	854 000	413 012	48,36 %
2019	907 000	431 311	47,55 %
2020	850 000	426 197	50,14 %
2021	865 000	463 265	53,55 %
2022	1 002 000	535 733	53,46 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě grafu č.1 a č.2

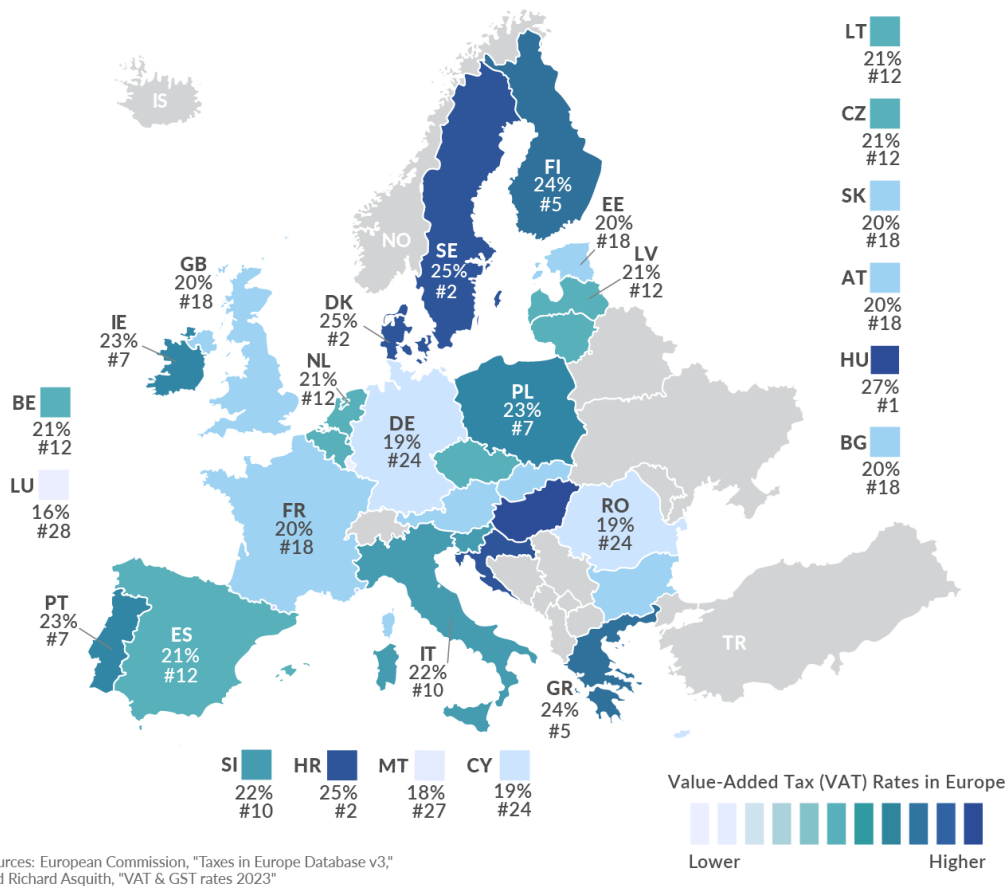
V tabulce výše je popsán procentuální podíl výběru DPH oproti celkovému inkasu na výběru daní v jednotlivých letech 2012-2022. Z tabulky je zřejmé, že procentuální podíl má stoupající tendenci, ovšem v řádu jednotek procent oproti celkovému inkasu na daních. I přes to, že celkový výběr na daních každoročně stoupá, podíl DPH se za posledních 10 let stále udržuje zhruba v poloviční výši na celkovém výběru na daních. Hospodářská krize v podobě pandemie COVID-19 v této tabulce není zřejmá, a to z důvodu současného snížení celkového inkasa na daních, a tudíž zanechání stabilizované hranice 50 % na celkovém výběru na daních.

2.8.1 Srovnání sazby DPH České republiky v porovnání s jinými státy v Evropské unii

Obrázek 3 Sazby DPH v Evropě

VAT Rates in Europe

Standard Value-Added Tax (VAT) Rates in European Union Countries and the United Kingdom, as of January 2023

Zdroj: taxfoundation.org⁸²

Země EU s nejvyšší sazbou DPH je Maďarsko s 27% sazbou, následované Chorvatskem, Dánskem, a Švédskem s 25% sazbou. Naopak nejnižší sazbu DPH ve výši 16 % má Lucembursko, Malta (18%), Kypr, Německo a Rumunsko (19%). Průměrná sazba

⁸² TAXFOUNDATION. VAT Rates in Europe. [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/data/all/eu/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>

EU však činí 21 %. Česká republika se tedy nachází v průměru procentuální sazby DPH v Evropské unii.

V ideálním případě však existuje pouze jedna standardní sazba, která je uvalována na veškerou konečnou spotřebu a pokud možno co nejmenším počtem výjimek. V zemích EU se však uplatňují některé snížené sazby, které osvobozují od standardní daňové sazby některé zboží a služby. Hlavním důvodem pro snížené sazby DPH, je snižování sazeb některých komodit, které domácnosti nejvíce využívají, jako jsou např. potraviny nebo veřejná doprava. Mezi další důvody patří povzbuzovat potřeby tzv. záslužných komodit např. knih. Tyto snížené sazby však mohou v některých případech mít regresivní vliv, a to zejména ve spojení s vyššími administrativními náklady a náklady za dodržování těchto předpisů. Ve výsledném součtu může celková sazba daně u jednotlivých států dokonce klesnout pod 15 %.⁸³

Pro mezinárodní srovnání a hodnocení toho, jak se mění daňové zatížení, se často využívá ukazatel daňová kvóta. Daňová kvóta je poměr mezi celkovým objemem daní vybraných státem a ekonomickým výstupem země, který se obvykle vyjadřuje jako procento hrubého domácího produktu (HDP). Tento ukazatel slouží k vyhodnocení míry daňového zatížení ekonomiky a může odrážet, jaká část ekonomické aktivity je využita na financování veřejných výdajů a služeb. Vyšší daňová kvóta znamená, že stát vybírá větší částku na daních, ve srovnání s celkovým hospodářstvím země.

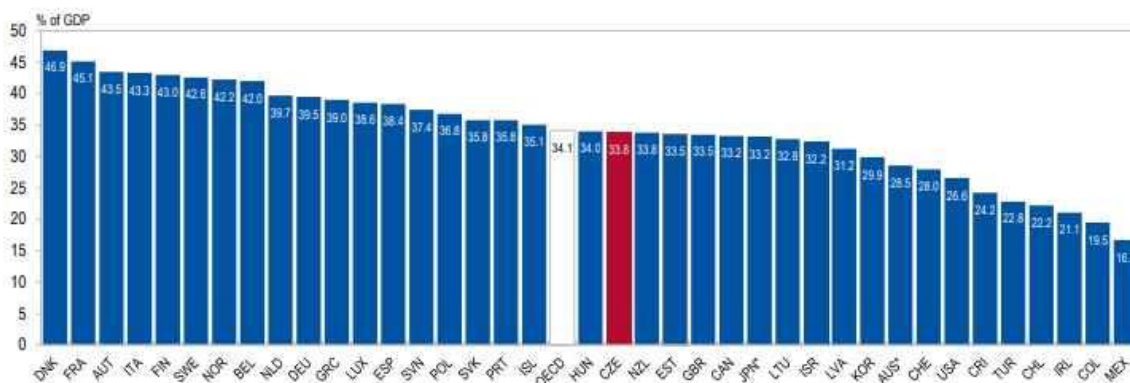
Výroční zpráva OECD ve svých ročních statistikách uvádí, že poměr daní k HDP v České republice klesl z 34,7 % v roce 2020 na 33,8 % v roce 2021. Současně se celkový průměr OECD zvýšil z 33,6 % na 34,1 %. Nejvyšší zaznamenaný poměr České republiky, OECD zaznamenalo v roce 2018, kdy činil 35 %.⁸⁴

---

⁸³ TAXFOUNDATION. *VAT Rates in Europe*. [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/data/all/eu/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>

⁸⁴ OECD, *Revenue Statistics 2022 – the Czech Republic*, [online]. [cit. 2023-11-10]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/revenue-statistics-czech-republic.pdf>

Obrázek 4 Poměr daní k HDP v jednotlivých státech v roce 2021

Zdroj: OECD⁸⁵

Výše uvedený obrázek popisuje poměr daní k HDP v jednotlivých státech za rok 2021, kdy se Česká republika z 33,8 % umístila na 20. místě z 38 posuzovaných zemí. Nejvyšším poměrem daní k HDP disponuje Dánsko s poměrem 46,9 % následované Francií s 45,1 % a Rakouskem s 43,5 %. Dalšími zeměmi, které mají poměr daní k HDP větší, než Česká republika jsou např. Itálie, Finsko, Švédsko, Norsko, Belgie, Nizozemsko, Řecko, Lucembursko, Španělsko, Slovinsko, Polsko, Slovensko, Portugalsko, Island a Německo. Naopak menší poměr daní k HDP, než disponuje Česká republika je pozorován u států jako Kanada, Japonsko, Jižní Korea nebo Spojené státy americké. Nejmenší poměr daní k HDP byl v roce 2021 zaznamenán u Irska s 21,1 %, Kolumbie s 19,5 % a Mexika s 16,7 %.

⁸⁵ OECD, *Revenue Statistics 2022 – the Czech Republic*, [online]. [cit. 2023-11-10]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/revenue-statistics-czech-republic.pdf>

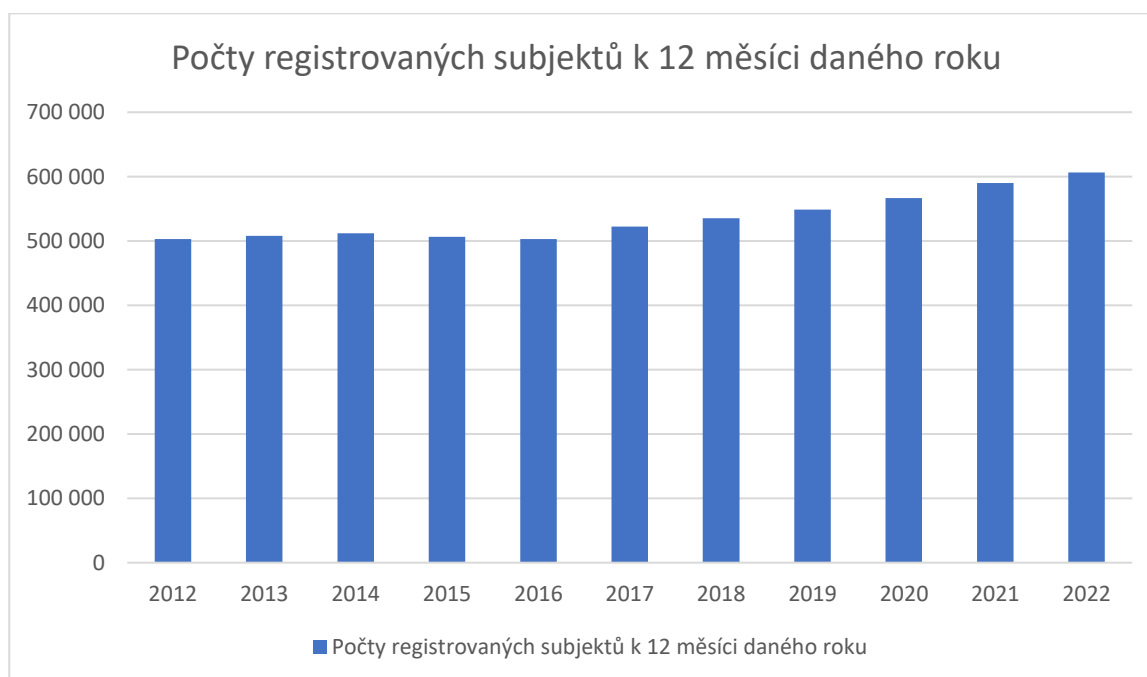
2.9 Počet zaregistrovaných subjektů k DPH

Tabulka níže prezentuje vývoj počtu zaregistrovaných daňových subjektů k DPH v průběhu roku 2012 až 2022. Tato data mají klíčový význam pro sledování trendů v daňové oblasti a mohou posloužit jako základ pro analýzu a plánování ekonomického vývoje. V roce 2016 bylo registrováno přes 500tis. daňových subjektů, kteří podléhají plátcovství DPH.

Během následujících let byl pozorován postupný nárůst, přičemž v roce 2022 bylo zaregistrováno již 600tis. daňových subjektů. Tato tabulka naznačuje pozvolný růst plátců DPH, což může být důsledkem ekonomických změn a podmínek v tomto prostředí.

Celkový počet zaregistrovaných daňových subjektů

Graf 3 Celkový počet zaregistrovaných daňových subjektů

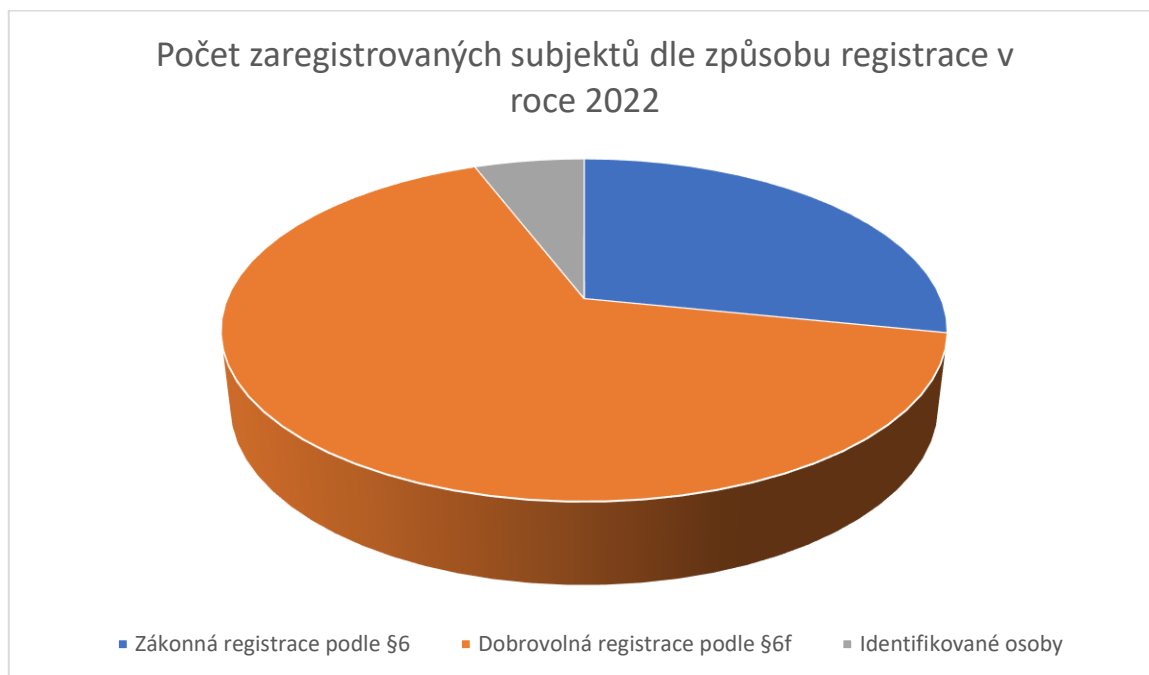
Zdroj: Finanční správa,⁸⁶ vlastní zpracování

⁸⁶ FINANČNÍ SPRÁVA. *Registr subjektů DPH*. [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: [Registr subjektů DPH | Údaje z registru daňových subjektů | Analýzy a statistiky | Daně | Finanční správa \(financnisprava.cz\)](#)

Počet zaregistrovaných subjektů podle způsobu registrace

Graf 4 Počet zaregistrovaných subjektů podle způsobu registrace

Zdroj: Finanční správa, ⁸⁷ vlastní zpracování

V roce 2022 bylo nejvíce daňových subjektů zaregistrováno k DPH podle §6 Zákona o DPH, tudíž překročili zákonné podmínky pro obrát a stali se plátcí ze zákona. Počet těchto daňových subjektů činil v roce 2022 celých 399 855 plátců a v procentuální míře se jedná o 66 % všech zaregistrovaných subjektů. Zákonný způsob registrace následuje dobrovolná registrace podle § 6f Zákona o DPH, tito plátcí byli zaregistrováni na základě dobrovolné báze, kdy nedosahují obrátů potřebných k zákonné registraci, ale chtějí být součástí systému DPH. Pro takto zaregistrované plátce platí po registraci stejné podmínky jako pro zákonné plátce.

Daňových subjektů zaregistrovaných na základě dobrovolné registrace bylo v roce 2022 celých 170 874 a v procentuální míře se jedná o 28 % všech zaregistrovaných subjektů.

⁸⁷ <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu/registr-subjektu-dph>

Poslední možností, která z hlediska počtu tvoří 6 % všech zaregistrovaných subjektů a jedná se o počet 35 463 subjektů, je registrace jako identifikovaná osoba, která obsahuje všechny identifikované osoby od §6g až po § 6l Zákona o DPH. Tento způsob registrace neposkytuje poplatníkům výhody zákonného nebo dobrovolného plátce daně, umožňuje jim však obchodovat s jinými osobami bez sídla v tuzemsku. Současně je pro Českou republiku díky tomuto způsobu registrace umožněn lepší přehled o zahraničních transakcích a míře zahraničního obchodu.

2.9.1 Počet podaných přihlášek k registraci k DPH

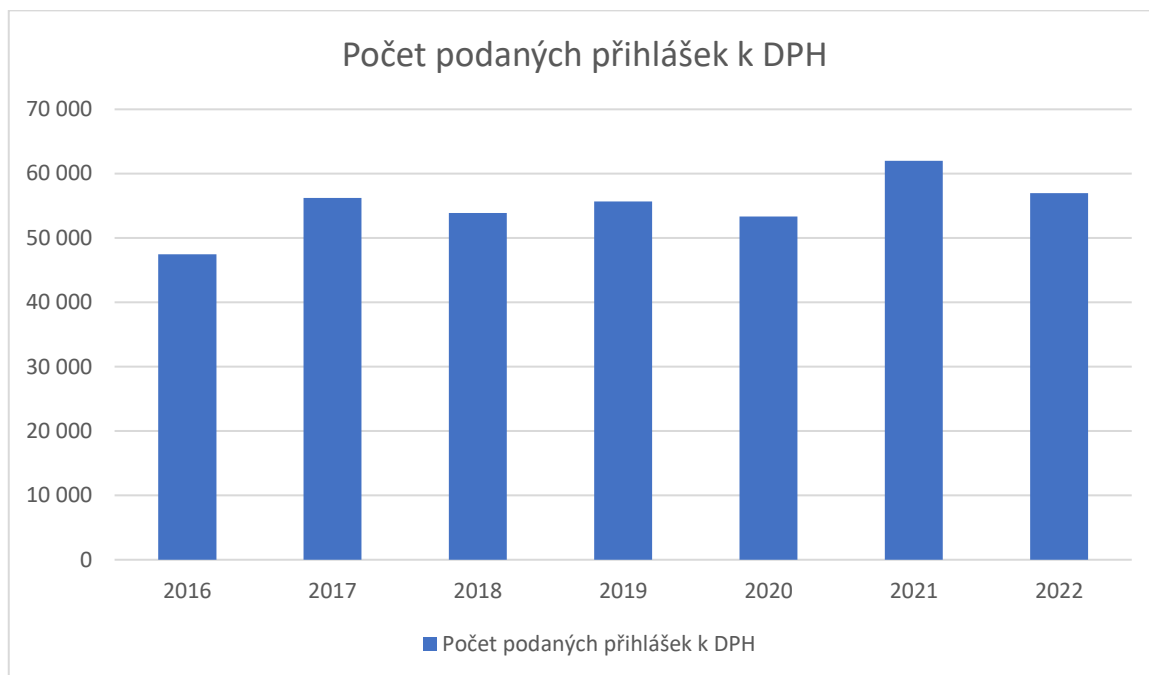
Tabulka 3 Počet podaných přihlášek k registraci k DPH

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	47 463	56 202	53 867	55 670	53 327	62 020	56 980

Zdroj: GFR, vlastní zpracování

Tabulka poskytuje přehled o počtu podaných přihlášek k registraci k DPH v průběhu sedmi let od 2016 do 2022. V roce 2016 bylo zaznamenáno 47 463 přihlášek, což následovalo nárůstem na 56 202 v roce 2017. V následujícím roce 2018 počet přihlášek mírně poklesl na 53 867. Rok 2019 zaznamenal opětovný nárůst na 55 670 přihlášek. O rok později, v roce 2020, počet přihlášek klesl na 53 327, ale následně v roce 2021 výrazně vzrostl na 62 020. V roce 2022 byl zaznamenán opět pokles na 56 980 přihlášek. Tyto údaje mohou indikovat fluktuace v podnikatelské aktivitě, ekonomický růst nebo změny v daňových politikách. Analyzování těchto dat může poskytnout užitečné informace pro ekonomické plánování a strategie v oblasti daní.

Graf 5 Počet podaných přihlášek k registraci k DPH

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

2.9.2 Počty zamítnutých přihlášek k registraci k DPH

Tabulka 4 Počet zamítnutých přihlášek k registraci k DPH

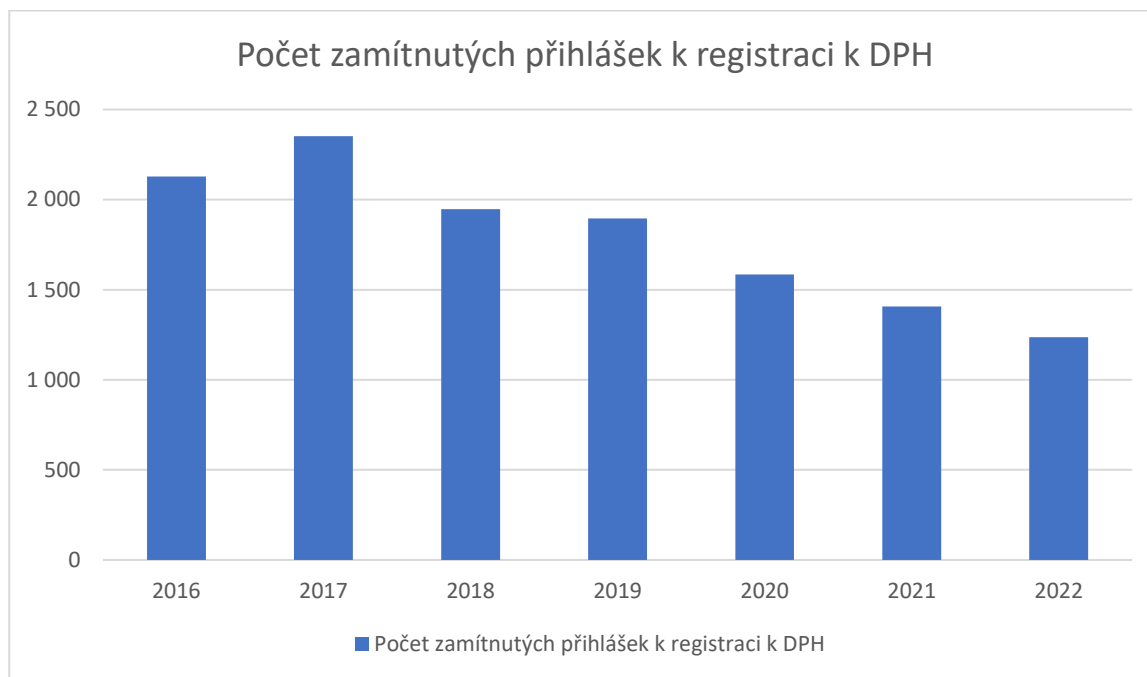
Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	2 128	2 352	1 947	1 896	1 584	1 406	1 236

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

Tato tabulka poskytuje informace o počtu zamítnutých přihlášek k registraci k DPH v období sedmi let od 2016 do 2022. V roce 2016 bylo zamítnuto 2 128 přihlášek. Následující rok 2017 zaznamenal mírný nárůst na 2 352 zamítnutých přihlášek, ale v roce 2018 došlo ke snížení na 1 947 zamítnutých žádostí. Trend pokračoval s dalším poklesem v roce 2019, kdy bylo zamítnuto 1 896 přihlášek. V roce 2020 bylo zaznamenáno další snížení na 1 584 zamítnutých přihlášek. Rok 2021 ukazuje pokles na 1 406 zamítnutých přihlášek.

Poslední uvedený rok v tabulce, 2022, zaznamenal další pokles na 1 236 zamítnutých přihlášek. Analýza těchto dat může poskytnout důležité informace o efektivitě daňového systému, potenciálních oblastech problémů pro žadatele a změnách v postupech registrace k DPH během sledovaného období.

Graf 6 Počet zamítnutých přihlášek k registraci k DPH

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

2.9.3 Počet zrušených registrací z moci úřední

Tabulka 5 Počet zrušených registrací z moci úřední

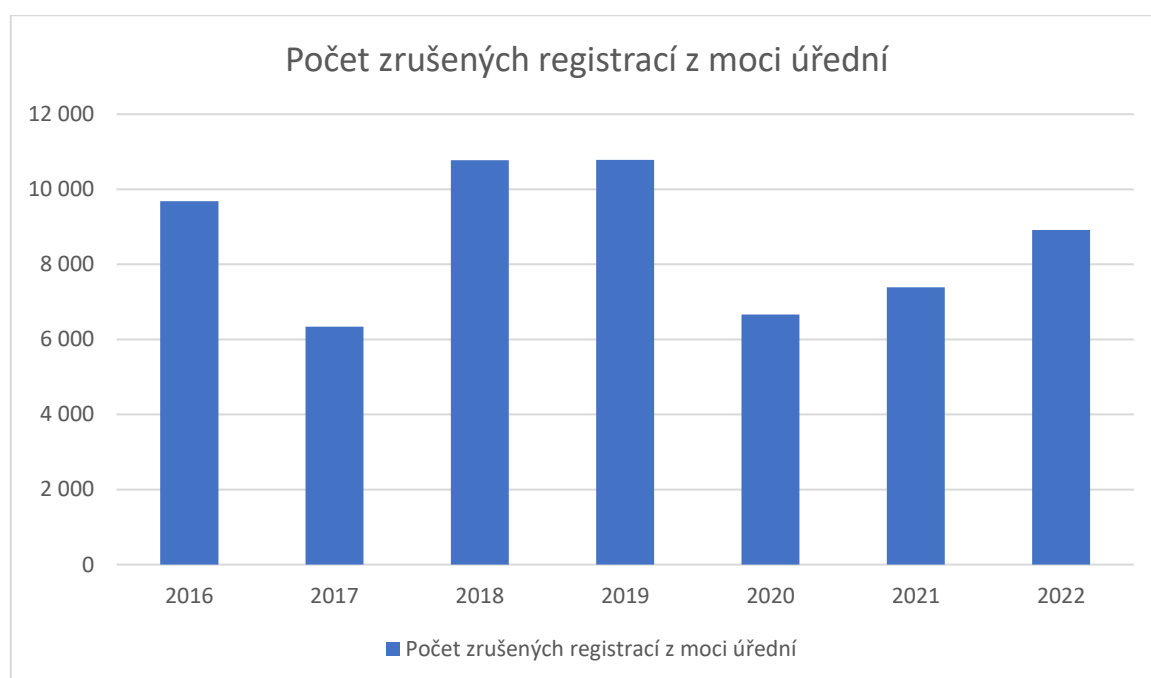
Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	9 683	6 340	10 771	10 778	6 660	7 385	8 916

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

Tato tabulka prezentuje informace o počtu zrušených registrací k DPH z moci úřední v průběhu sedmi let, konkrétně od roku 2016 do 2022. V roce 2016 bylo zrušeno 9 683 registrací, což může signalizovat určitou nekompatibilitu nebo nesrovnalost v přihláškách.

Následující rok 2017 zaznamenal výrazný pokles na 6 340 zrušených registrací, ale v roce 2018 opět k významnému nárůstu na 10 771. Trend se opakoval v roce 2019 s 10 778 zrušenými registracemi. V roce 2020 byl zaznamenán opětovný pokles na 6 660 zrušených registrací. Rok 2021 ukázal mírný nárůst na 7 385 zrušených registrací, zatímco v roce 2022 byl zaznamenán další nárůst na 8 916 zrušených registrací. Tato data mohou ukazovat potřebu aktualizace procesů nebo lepší komunikaci s daňovými subjekty. Současně mohou poskytnout důležité poznatky pro optimalizaci registračních postupů.

Graf 7 Počet zrušených registrací z moci úřední

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

2.9.4 Počet zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osob

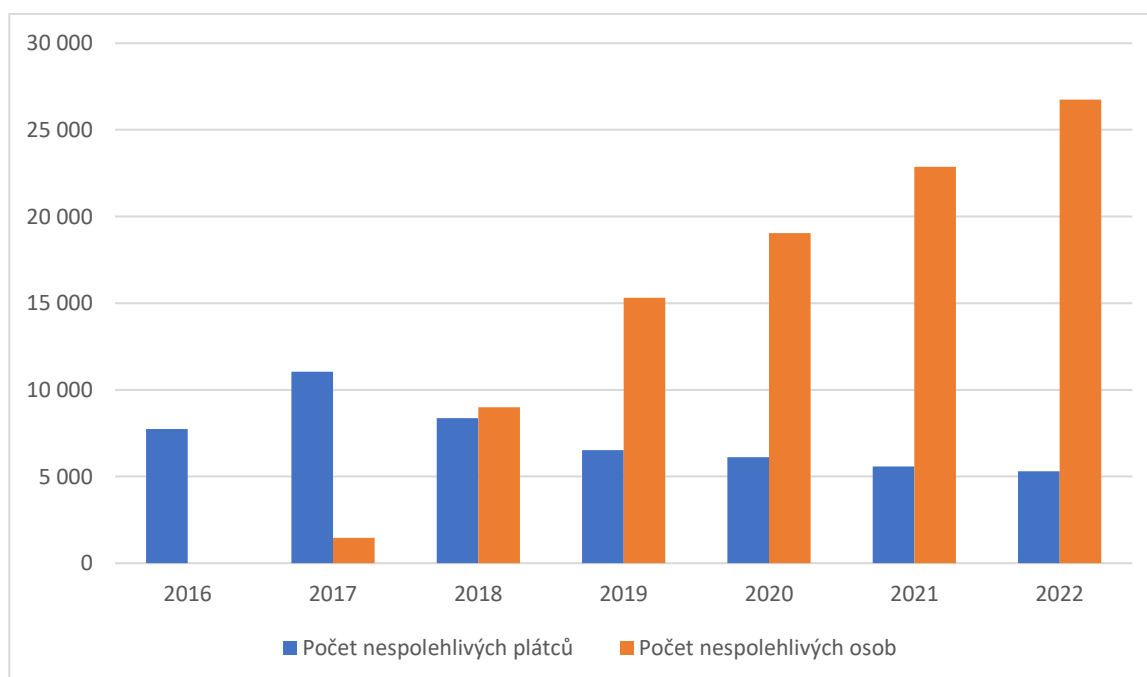
Tabulka 6 Počet zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osoby

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet nespolehlivých plátců	7 742	11 054	8 374	6 527	6 113	5 579	5 296
Počet nespolehlivých osob		1 463	8 987	15 320	19 041	22 870	26 740

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

Tato tabulka prezentuje počet zrušení registrací v závislosti na uvalení statutu nespolehlivého plátce a osob v průběhu let 2016-2022. Počet zrušení registrací nespolehlivých plátců postupně klesal, zatímco u nespolehlivých osob docházelo k výraznému nárůstu, především od roku 2017 do 2022.

Tabulka 7 Počet zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osoby

Zdroj: GFŘ, vlastní zpracování

2.9.5 Zneužití registrace k DPH

Míra zneužití registrace k DPH vzniklá za využití poměru počtu nespolehlivých plátců a osob, kteří byli zaregistrováni k dani z přidané hodnoty, k celkovému počtu registrovaných subjektů. Tato míra nám může poskytnout informace o tom, jaké procento z registrovaných subjektů bylo označeno za nespolehlivé.

Tabulka 8 Zneužití registrace k DPH

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet nespolehlivých plátců	7 742	11 054	8 374	6 527	6 113	5 579	5 296
Počet nespolehlivých osob		1 463	8 987	15 320	19 041	22 870	26 740
Celkový počet registrovaných subjektů	503 145	522 266	535 507	548 888	566 431	590 211	606 192
Procentuální podíl	1,5 %	2,4 %	3,2 %	4,0 %	4,4 %	4,8 %	5,3 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě tabulky č. 6 a grafu č. 3

Tabulka prezentuje výsledky týkající se míry zneužití registrace k DPH v České republice v letech 2016 až 2022. V ní jsou zahrnuty tři klíčové ukazatele: počet nespolehlivých plátců, počet nespolehlivých osob a celkový počet registrovaných subjektů. V roce 2017 došlo k výraznému nárůstu počtu nespolehlivých osob, avšak celkový počet registrovaných subjektů postupně rostl od roku 2016 do 2022. Procentuální podíl představuje, jaká část registrovaných subjektů byla označena jako nespolehlivá na základě zrušení registrace k DPH. Výrazný nárůst procentuálního podílu od roku 2016 do 2022 může signalizovat možné zvýšení zneužívání registrace. Celkově lze z této tabulky usoudit, že v průběhu sledovaného období došlo k určitému fluktuování v počtu nespolehlivých subjektů.

2.10 Dotazníkové šetření

Předmětem této práce bude dotazníkové šetření, prováděné ve spolupráci se zaměstnanci finanční správy, konkrétně registračních odborů. Cílem tohoto šetření bude nastínit pohled ze strany správce daně na přihlašování daňových subjektů k DPH a na zhodnocení registračního řízení. Současně bude v rámci šetření zjišťováno, jaký má správce daně pohled na právní legislativu a její uskutečnění v praxi.

Otázka č.1

Jak dlouho působíte ve finanční správě?

Cílem této otázky bylo zjistit, jako dlouho pracovníci registračních odborů pracují ve finanční správě. Respondenti vybírali ze 3 různých odpovědí obsahující konkrétní dobu působení.

Tabulka 9 Jak dlouho působíte ve finanční správě?

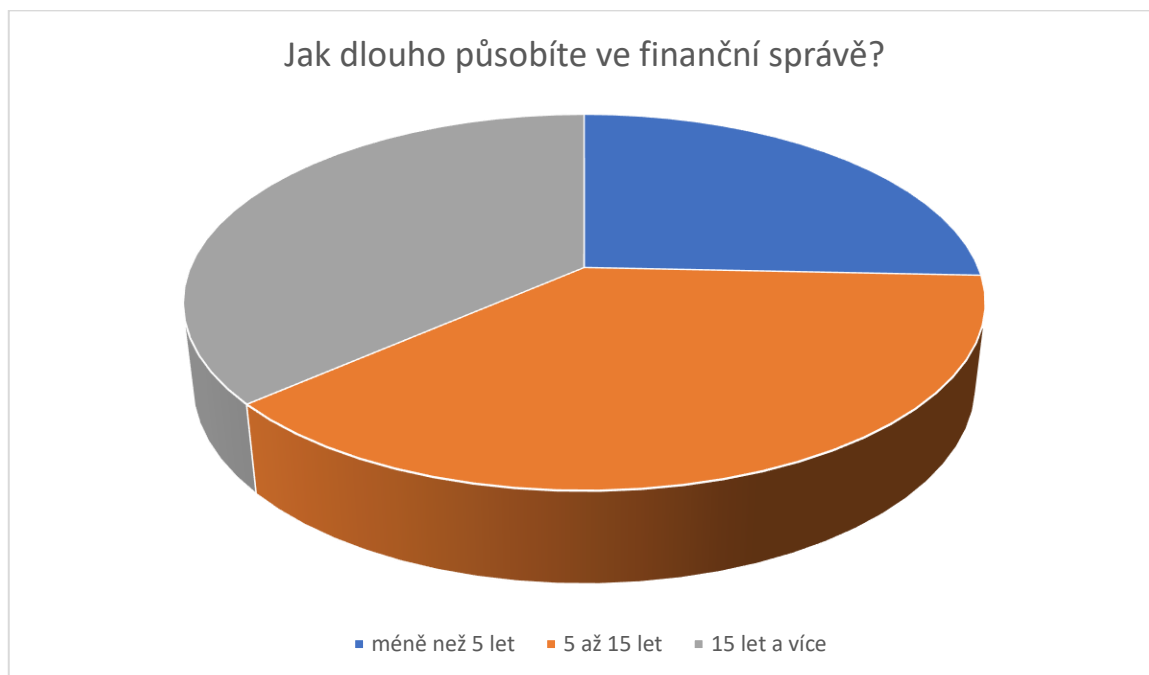
Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální vyjádření
Méně než 5 let	19	25,7 %
5 až 15 let	28	37,8 %
15 let a více	27	36,5 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje dobu působení respondentů ve finanční správě. Podle zjištěných dat pracuje ve finanční správě nejvíce respondentů po dobu od 5 do 15 let. A to konkrétně 37,8 %. Druhou, nejpočetnější odpovědí bylo zaznamenáno 15 let a více s 36,5 % a nejméně početnou skupinou respondentů se stala skupina v rozmezí trvání služebního poměru po dobu méně než 5 let, konkrétně 19 respondentů a zaujímá 25,7 % z celkového počtu respondentů.

Graf 8 Jak dlouho působíte ve finanční správě

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 2

Máte jasnou představu o postupu registrace k DPH?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda se správci daně orientují v legislativním procesu registrace k DPH.

Tabulka 10 Máte jasnou představu o postupu registrace k DPH?

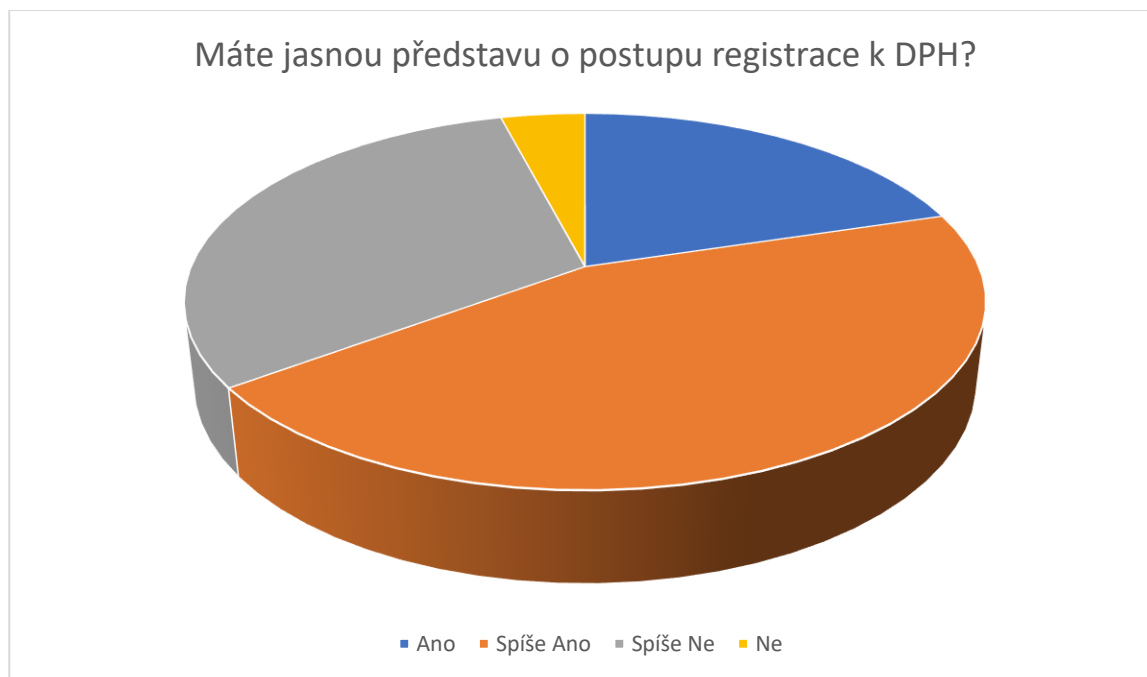
Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	15	20,3 %
Spíše Ano	33	44,6 %
Spíše Ne	23	31,1 %
Ne	3	4,1 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje výsledky na otázku pro respondenty, pracující na registračních oddělení a jejich pohled na to, zda mají přehled v právní legislativě upravující registraci k DPH. Nejvíce respondentů odpovědělo, že spíše mají jasnou představu o postupu při registraci k DPH, konkrétně 44,6 %.

Spíše nemá jasnou představu o postupu 31,1 %. Odpověď Ano, zvolilo pouze 20,3 % respondentů a Ne, odpovědělo 4,1 % respondentů.

Graf 9 Máte jasnou představu o postupu registrace k DPH?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 3

Zúčastnili jste se školení ohledně registrace k DPH?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda jsou pracovníci registračních oddělení proškoleni v oblasti registraci k DPH.

Tabulka 11 Zúčastnili jste se školení ohledně registrace k DPH?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	73	98,6 %
Ne	1	1,4 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Počet respondentů, kteří odpověděli na otázku, zda se zúčastnili školení ohledně registrace k DPH, tvoří s 98,6 % převážnou většinu. Zaměstnanci registračních oddělení tedy téměř ve 100 % míře absolvují vstupní školení představující základy a legislativní postupy v rámci registrace.

Graf 10 Zúčastnili jste se školení ohledně registrace k DPH?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 4

Máte přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášky k registraci k DPH?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda mají pracovníci registrace přístupy ke všem potřebným informacím, které jsou pro zpracování přihlášek k registraci k DPH relevantní, a zda jsi jsou schopni obstarat některé informace o daňovém subjektu sami za pomoci informačních systému veřejné správy.

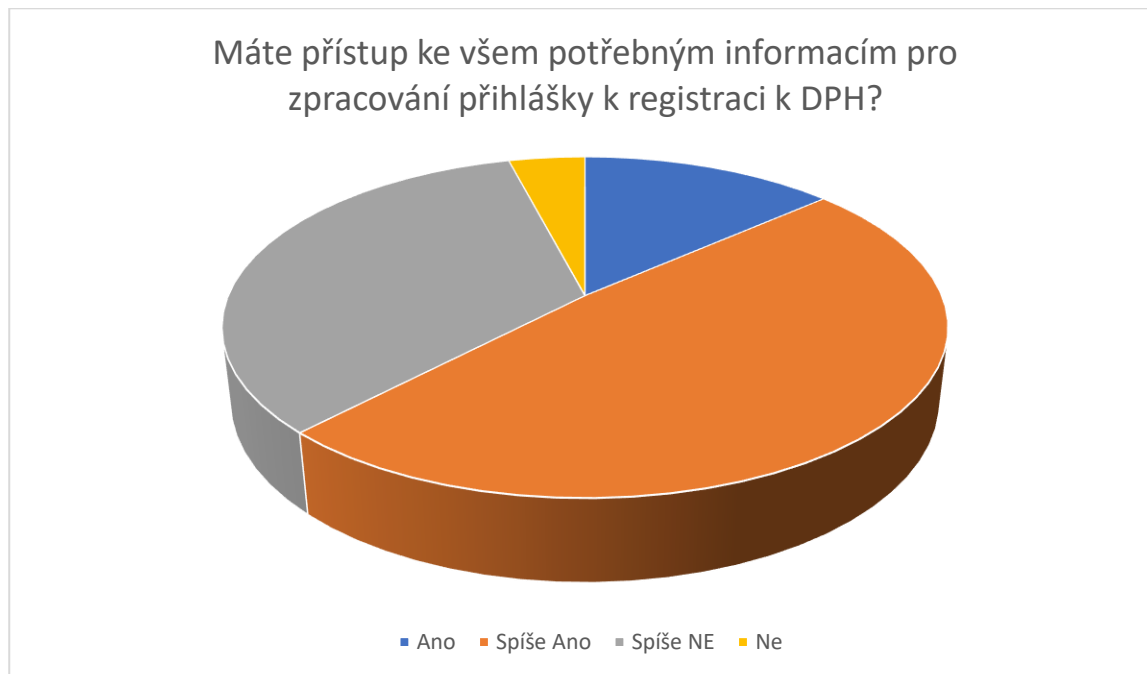
Tabulka 12 Máte přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášky k registraci k DPH?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	10	13,5 %
Spíše Ano	36	48,6 %
Spíše Ne	25	33,8 %
Ne	3	4,1 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka vyobrazuje výsledky na otázku, zda mají pracovníci registrace přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášek k registraci. Nejvíce respondentů odpovědělo, že spíše ano a to konkrétně 48,6 %. Druhý největší počet odpovědí bylo zaznamenáno u odpovědi Spíše ne, a to 33,8 %. Ano odpovědělo pouze 13,5 % respondentů a Ne zbylá 4,1 % respondentů.

Graf 11 Máte přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášky k registraci k DPH?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 5

Je pro Vás reálné, zpracovávat přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda jsou pracovníci registrace schopni zpracovat podané přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou.

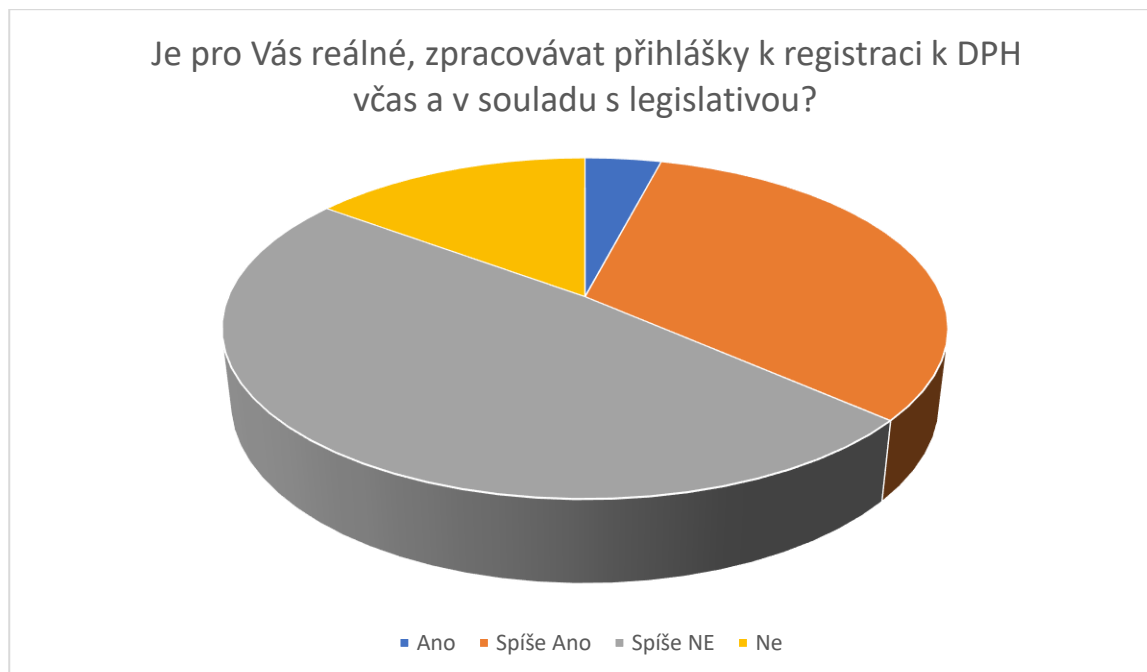
Tabulka 13 Je pro Vás reálné, zpracovávat přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	3	4,1 %
Spíše Ano	24	32,4 %
Spíše Ne	36	48,6 %
Ne	11	14,9 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje výsledky o reálnosti zpracování přihlášek k registraci k DPH v souladu se zákonnými lhůty a legislativou, přičemž 48,6 % respondentů odpovědělo že je pro ně spíše nereálné, dodržovat tyto zákonné lhůty a legislativu. Následnou odpovědí bylo ze strany respondentů odpověď Spíše ANO s 32,4 %. ANO odpovědělo pouze 4,1 % respondentů a NE 14,9 %.

Graf 12 Je pro Vás reálné, zpracovávat přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 6

Je pro Vás právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda je legislativní ustanovení týkající se registrace k DPH srozumitelné a snadno aplikovatelné.

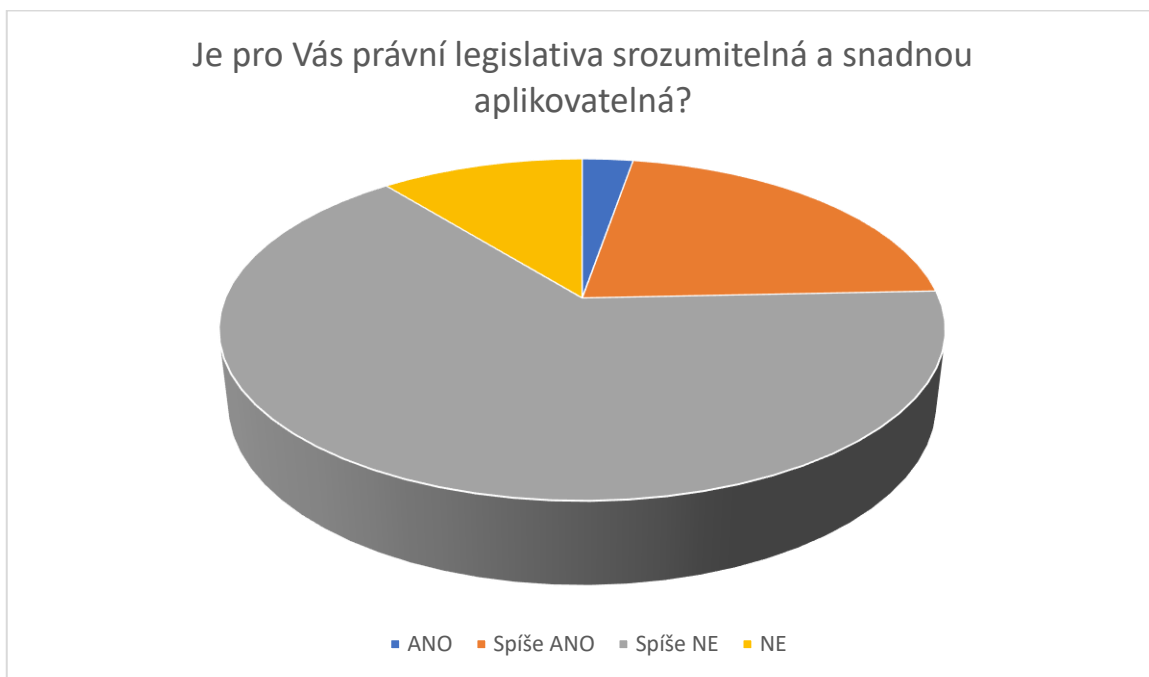
Tabulka 14 Je pro Vás právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	2	2,7 %
Spíše Ano	16	21,6 %
Spíše Ne	48	64,9 %
Ne	8	10,8 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje výsledky na otázku, zda je pro respondenty právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná, přičemž nejvíce respondentů odpovědělo Spíše NE a to 64,9 %. NE bylo zodpovězeno 10,8 % respondenty. Právní legislativa je srozumitelná a snadno aplikovatelná pouze u 2,7 %, Spíše ANO poté zvolilo 21,6 %.

Graf 13 Je pro Vás právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 7

Máte k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda mají při zpracování přihlášek k registraci k DPH a při řešení vzniklých problémů a otázek k dispozici metodickou oporu, která by nebyla pouze v legislativním znění.

Tabulka 15 Máte k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH?

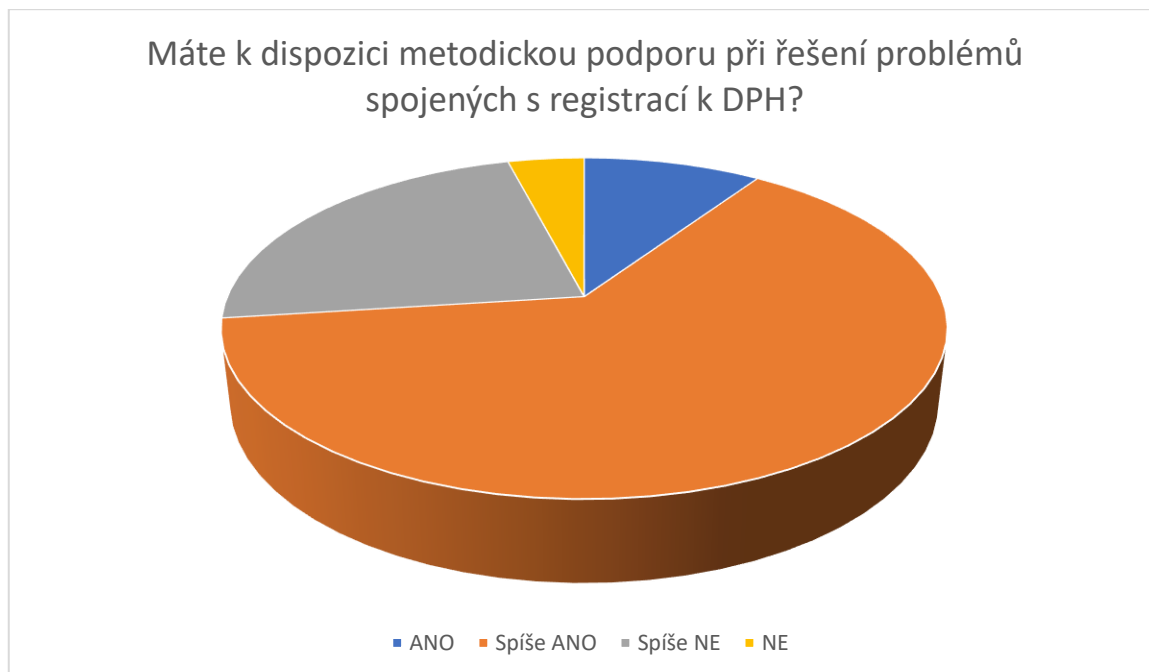
Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	7	9,5 %
Spíše Ano	47	63,5 %
Spíše Ne	17	23 %
Ne	3	4,1 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka výše zobrazuje výsledky zobrazující, zda mají pracovníci registrace k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH. Nejvíce respondentů odpovědělo, že Spíše Ano, konkrétně 63,5 %. Spíše Ne odpovědělo celých 23 % respondentů. Nejméně respondentů odpovědělo Ne, a to pouze 4,1 %. Ano naopak odpovědělo 9,5 % respondentů. Zaměstnanci registračních oddělení tedy převážně mají k dispozici metodickou podporu.

Graf 14 Máte k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č.8

Jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH, či zda dochází k častým úpravám a dotazování se na další okolnosti spojených s přihláškou k registraci ze strany registrátorů.

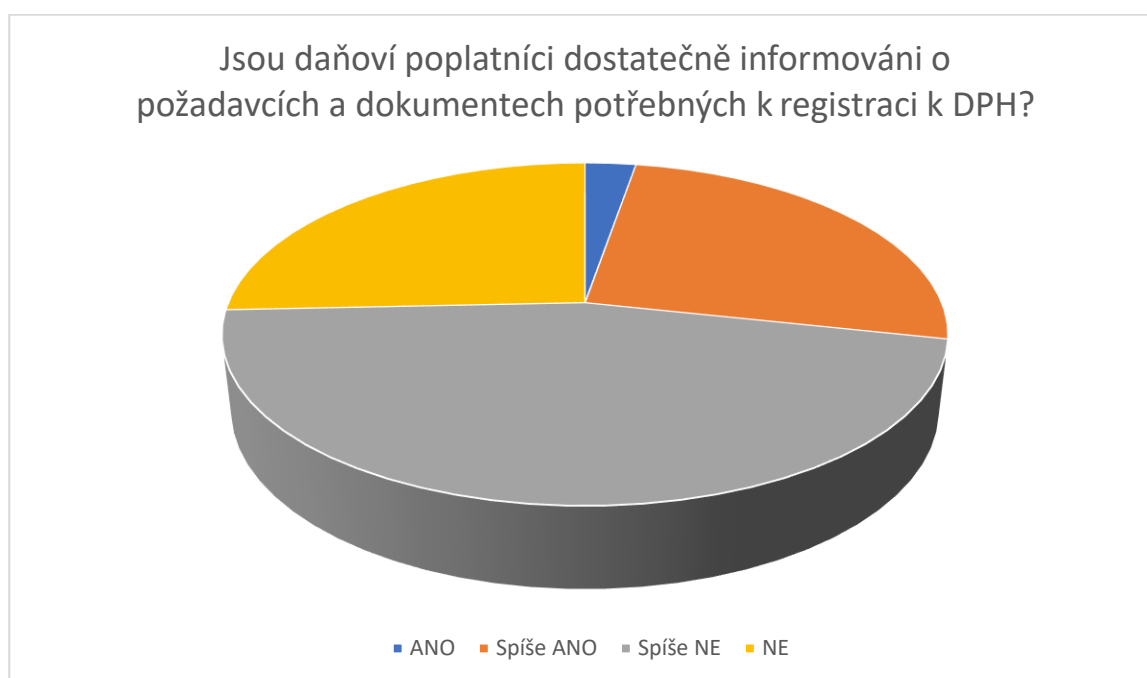
Tabulka 16 Jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Ano	2	2,7 %
Spíše Ano	19	25,7 %
Spíše Ne	34	45,9 %
Ne	19	25,7 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje výsledky na otázku, zda jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech, které jsou zapotřebí pro registraci k DPH. Největší počet respondentů odpovědělo, že Spíše NE, a to 45,9 %. Odpověď NE zvolilo 25,7 % respondentů. Zaměstnanci registračních oddělení se tedy domnívají, že daňoví poplatníci nejsou dostatečně informováni o požadavcích a nutných dokumentech k registraci k DPH. Odpověď ANO zvolilo pouze 2,7 % respondentů a Spíše Ano 25,7 %.

Graf 15 Jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 9

Podle jakého způsobu registrace se daňoví poplatníci nejčastěji registrují?

Cílem této otázky bylo zjistit, s jakým typem přihlášek k registraci k DPH se registrátoři nejčastěji setkávají, tudíž jakou nejčastější formu registrace daňoví poplatníci nejčastěji volí jako způsob stát se plátcí DPH.

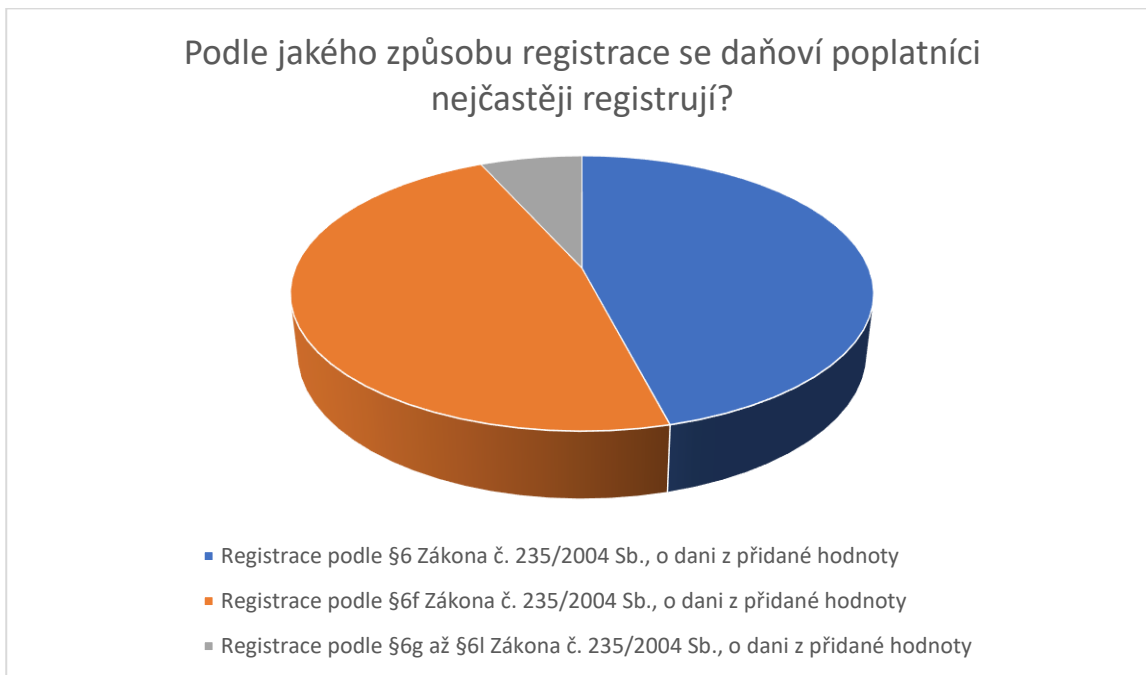
Tabulka 17 Podle jakého způsobu registrace se daňoví poplatníci nejčastěji registrují?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Registrace podle §6 Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	34	45,9 %
Registrace podle §6f Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	35	47,3 %
Registrace podle §6g až §6l Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	5	6,8 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Tato tabulka zobrazuje, jaký způsob registrace je podle pracovníků registrace nejčastější z hlediska počtu obdržených přihlášek. 47,3 % respondentů odpovědělo, že je nejvíce podaných přihlášek podle §6f, čili dobrovolná registrace plátce. 45,9 % respondentů však odpovědělo, že je nejvíce podaných přihlášek podle §6, čili zákonná registrace plátce. Pouze 6,8 % respondentů se domnívá, že je nejvíce přihlášek podaných identifikovanými osobami podle §6g až §6l.

Graf 16 Podle jakého způsobu registrace se daňoví poplatníci nejčastěji registrují?

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

Otázka č. 10

Vyjádřili byste nedostatky v procesu registrace k DPH?

Touto otázkou se rozumí otázka otevřená, kdy jsou pracovníci registračních oddělení dotázáni, aby volnou formou zodpověděly, které nedostatky v právní úpravě registrace k DPH nejčastěji sledují, a které by mohli usnadnit jak administrativní zátěž pracovníků registrace, tak daňovým subjektům. Odpovědi byly rozčleněny do několika jednotlivých bloků.

Tabulka 18 Nedostatky v procesu registrace k DPH

Odpověď	Počet odpovědí	Procentuální podíl
Špatná reputace finanční správy	4	5,5 %
Zvyšující se počet podaných přihlášek, avšak snižování stavů finanční správy	5	6,8 %
Nesrozumitelný výklad zákonů	13	17,8 %
Zneužívání registrace pro uplatňování nadměrných odpočtů	4	5,5 %
Vytváření fiktivních dokladů pro účely registrace	5	6,8 %
Nedostatečná právní podpora ze strany nadřízených orgánů	5	6,8 %
Byrokracie	2	2,7 %
Nedodržování zákonných lhůt pro vydání rozhodnutí na základě nedoložení potřebných dokumentů	1	1,4 %
Nutné prokazování ekonomické činnosti u dobrovolné registrace podle §6f	5	6,8 %
Dlouhý proces dokládání ekonomické činnosti	5	6,8 %
Velké množství typů registrace a administrativní zátěž s tím spojená	10	13,7 %
Špatně vyplněné přihlášky k registraci	1	1,4 %
Zastaralý informační systém ADIS	3	4,1 %
Malá informovanost ze strany daňových subjektů o povinnosti registrace jako identifikované osoby v rámci poskytování služeb aplikace Bolt, Uber, Airbnb, apod.	7	9,6 %
Nic	3	4,1 %

Zdroj: dotazník, vlastní zpracování

3 Výsledky a návrh řešení

3.1 Vyhodnocení výsledků

Zjištěné skutečnosti z analýzy vývoje daňových příjmů, inkasa daně z přidané hodnoty a počtu zaregistrovaných subjektů k DPH v letech 2012-2022 poskytují několik klíčových poznatků. Prvně, celkový nárůst daňových příjmů o více než 40 % mezi lety 2014-2022 naznačuje pozitivní ekonomický růst v České republice. I přes pokles v roce 2020 způsobený pandemií COVID-19, se daňové příjmy obnovily a v roce 2022 dosáhly hodnoty 1 bilionu Kč. Dále, vývoj inkasa daně z přidané hodnoty ukazuje na postupný nárůst této daně ve sledovaném období od roku 2012 do roku 2022.

I přes vliv pandemie v roce 2020, se inkaso DPH stabilizovalo a v roce 2022 dosáhlo hodnoty 535 733 mil. Kč. Procentuální podíl inkasa DPH na celkovém inkasu výběru daní za období 2012-2022 má stoupající tendenci, oscilující kolem 50 %. Tato stabilizace ukazuje, že DPH tvoří zhruba polovinu příjmů z celkového výběru daní. Srovnání sazby DPH ČR s jinými státy EU naznačuje, že Česká republika se nachází v průměru procentuální sazby DPH v Evropské unii. Poměr daní k HDP v České republice v roce 2021 klesl, ale stále zůstává pod průměrem OECD, který je ve výši 34,1 %. Česká republika se umístila na 20. místě z 38 posuzovaných zemí.

Vývoj počtu zaregistrovaných daňových subjektů k DPH naznačuje pozvolný růst od roku 2012 do 2022, přičemž v roce 2022 bylo zaregistrováno 600 tis. daňových subjektů. Celkově lze závěrem konstatovat, že Česká republika za poslední dekádu zaznamenala stabilní ekonomický růst, přičemž DPH zůstává významným zdrojem daňových příjmů a zaregistrovaných subjektů k DPH postupně přibývá. Pandemie COVID-19 měla krátkodobý vliv na daňové příjmy, které se však následně stabilizovaly.

Z dat týkajících se podaných přihlášek k registraci k DPH vyplývá, že počet podaných přihlášek postupně narůstal od roku 2016 až po rok 2021, kde dosáhl hodnoty 62 020, avšak v roce 2022 došlo k poklesu na 56 980. Grafy vizualizují dynamiku tohoto nárůstu a následného poklesu, což může být klíčovým ukazatelem pro zhodnocení ekonomické aktivity v daném období.

Z dat zaměřujících se na zamítnuté přihlášky k registraci k DPH bylo zjištěno, že počet zamítnutých přihlášek vykazuje určité fluktuace, s nejvyšší hodnotou zamítnutých přihlášek v roce 2017 a to 2 352, a následným postupným poklesem až na 1 236 v roce 2022. Tyto poznatky mohou poskytnout důležité informace o příčinách zamítání přihlášek a možných nutných změnách v daňových postupech.

V další části práce je zkoumán počet zrušených registrací z moci úřední. Data ukazují na proměnlivost v průběhu let, s nejvyšším počtem zrušení v roce 2018, a to celkově 10 771 přihlášek a následným poklesem. Grafy, které vizualizují tuto dynamiku, mohou být klíčové pro porozumění efektivnosti poskytnutých opatření.

Další část se zabývá zrušením registrací na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a nespolehlivé osoby. Zjištění naznačují, že počet nespolehlivých plátců a osob zaznamenává výrazné změny, s nejvyšším počtem v roce 2019.

Celková zjištění poskytují podrobný pohled na dynamiku podání přihlášek, jejich zamítání a rušení registrací k DPH v souvislosti s administrativními a daňovými postupy v daném časovém rámci. Současně se na základě těchto zjištění analyzovala míra zneužití registrace k DPH, která se stanovila jako poměr počtu nespolehlivých plátců a osob, kteří byli zaregistrováni k dani z přidané hodnoty, k celkovému počtu registrovaných subjektů. Tato míra poskytuje klíčové informace o tom, jaké procento z registrovaných subjektů bylo označeno za nespolehlivé z důvodu zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osoby. Analyzování této míry umožňuje hodnotit efektivitu kontrolních a dozorových mechanismů chránících daňový systém před subjekty, které by mohly zneužívat svou registraci k DPH. Rostoucí trend této míry a údaje z posledního roku 2022, kdy se nespolehlivým plátcem nebo osobou stalo více než 5 % daňových subjektů, zaregistrovaných v systému DPH, naznačuje potřebu posílení opatření k monitorování procesu registrace daňových subjektů a důkladnou analýzu faktorů vedoucích ke zneužití registrace k DPH. V tomto případě se může jednat o poskytování nepravdivých informací v průběhu registračních řízení nebo využívání nejasných postupů v tomto procesu.

Na základě provedeného dotazníkového šetření lze konstatovat několik klíčových zjištění. Prvním významným poznatkem je, že většina respondentů pracuje ve finanční správě déle než 5 let, přičemž nejvíce jich působí v oboru 5 až 15 let. To naznačuje stabilní

pracovní zkušenosti v oblasti registrace k DPH. Co se týče povědomí o postupu registrace, většina respondentů má spíše jasnou představu o legislativním procesu, avšak přibližně třetina odpovídajících uvedla, že mají spíše představu nejasnou. Výrazná většina pracovníků prochází školením v oblasti registrace k DPH, což naznačuje vysokou úroveň odborné přípravy. Z hlediska dostupnosti informací pro zpracování přihlášky k registraci k DPH převažují odpovědi "spíše ano" a "ano". To ukazuje na poměrně dobrý přístup k potřebným informacím. Většina respondentů vyjádřila, že jsou schopni zpracovávat přihlášky včas a v souladu s legislativou, přestože existuje značný podíl odpovědí ve prospěch "spíše ne". Tato odpověď souvisí s následnými nedostatky, které respondenti uvedli, a to zejména zvyšující se počet podávaných přihlášek na úkor snižování služebních míst. Ohledně srozumitelnosti a aplikovatelnosti právní legislativy převládly odpovědi "spíše ne", což naznačuje potřebu zlepšení srozumitelnosti právních ustanovení týkajících se registrace k DPH.

Většina pracovníků má k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH, což by mohlo přispět k efektivnějšímu zvládnání obtíží. Co se týče informovanosti daňových subjektů o požadavcích a dokumentech k registraci k DPH, většina respondentů vyjádřila, že existuje spíše nedostatečná informovanost.

V závěrečné otázce ohledně nedostatků v procesu registrace k DPH byly identifikovány různé problémy, jako je nesrozumitelný výklad zákonů, zneužívání registrace k DPH k uplatňování nadměrných odpočtů, problémy spojené s dokazováním ekonomické činnosti, velké množství druhů registrace k DPH, malá informovanost daňových subjektů o povinnostech registrace, v případech, kdy provozují činnost např. pro některé přepravní společnosti se sídlem mimo tuzemsko. Současně zmiňují zastaralý informační systém ADIS nebo nedostatečnou podporu ze strany nadřízených orgánů. Celkově lze na základě výsledků konstatovat, že existují oblasti, ve kterých lze proces registrace k DPH efektivněji optimalizovat a zdokonalit.

3.1.1 Návrh řešení

Na základě zjištěných dat z komparace daňového systému České republiky s ostatními státy, by bylo žádoucí zrušení několika sazeb DPH a vytvořit sníženou, avšak jednotnou sazbu. V případech, kdy státy využívají několika druhů sazeb DPH, může ve výsledném součtu stát disponovat průměrem ve výši sazby i pod 15 %. Na základě zjištění z dat je možné navrhnout několik strategií a opatření pro efektivnější správu registrace k DPH a minimalizaci problémů spojených se zamítnutými a zrušenými registracemi. Ze zjištěných informací je možné navrhnout důkladnější kontrolu přihlášek k registraci k DPH a včasné identifikování subjektů, které mohou představovat riziko spojené se zneužitím systému DPH. Přezkoumat proces schvalování přihlášek k DPH a zajistit, aby orgány prováděly detailnější průzkum v případech, kdy údaje z přihlášek vykazují známky nasvědčující tomu, že bude v budoucnu registrace zrušena z moci úřední, či v případech, kdy daňový subjekt nasvědčuje tomu, že se v budoucnu stane nespolehlivou osobou.

Na základě zjištění rostoucího trendu míry zneužití registrace k DPH je možné navrhnout posílení kontrolních mechanismů které by vedly ke zvýšení intenzity kontrol zaměřených na registrované subjekty s cílem identifikovat potenciální nespolehlivé plátce a osoby a zavedení pravidelného dozoru nad registrovanými subjekty s důrazem na vyhodnocování jejich daňové aktivity a správnost poskytovaných informací. Současně by bylo žádoucí zjednodušení právních ustanovení týkajících se registrace k DPH s cílem zvýšit srozumitelnost pro pracovníky i daňové subjekty. Dále posílení a lepší obsah vzdělávacích programů zaměřených na pracovníky ve finanční správě, aby byli schopni efektivně identifikovat a zpracovávat rizikové subjekty. Současně zvýšit transparentnost procesu registrace a zlepšit komunikaci s daňovými subjekty, aby byli lépe informováni o požadavcích a důsledcích nespolehlivosti. Tyto kroky by měly přispět k efektivnějšímu monitorování a ochraně daňového systému před nežádoucím zneužíváním registrace k DPH.

Na základě zjištěných informací z dotazníkového šetření je možné navrhnout několik opatření pro optimalizaci a zdokonalení procesu registrace k DPH. V případě vzdělávání a školení zaměstnanců se jedná o posílení vzdělávacích programů pro zaměstnance ve finanční správě, s důrazem na poskytování komplexních znalostí týkajících se registrace k DPH. Pravidelná školení s cílem aktualizovat znalosti pracovníků registrace o legislativních změnách a novinkách v oblasti daňové legislativy. V oblasti zlepšení srozumitelnosti

právních norem lze navrhnout revize a zjednodušení právních ustanovení týkajících se registrace k DPH s důrazem na srozumitelnost pro pracovníky i daňové subjekty. Poskytování jasných a konkrétních směrnic, aby proces registrace byl transparentní a předvídatelný. Dostupnější informace pro daňové subjekty a vytvoření efektivních komunikačních kanálů a portálů pro informování daňových subjektů o požadavcích a dokumentech k registraci k DPH a současně propagace a podpora přístupu k informacím, aby se zvýšila obeznamenost daňových subjektů s procesem registrace. Dále by se měl dle dostupných informací optimalizovat proces ve Finanční správě zavedením efektivního systému pro zpracování přihlášek k registraci k DPH s cílem urychlit a zjednodušit administrativní postupy, zejména sjednocení některých způsobů registrace. V případě posílení kontroly a dozoru nastolit zlepšení těchto mechanismů nad dodržováním podmínek registrace k DPH s důrazem na prevenci zneužívání registrace, zejména pravidelným monitoringem a vyhodnocováním procesů s cílem identifikovat případné nedostatky a neefektivnost. Tato opatření by měla přispět k zefektivnění procesu registrace k DPH, zlepšení transparentnosti a snížení administrativní zátěže pro daňové subjekty i finanční správu.

4 Závěr

V závěru diplomové práce lze konstatovat, že analýza vývoje daňových příjmů, inkasa daně z přidané hodnoty (DPH) a počtu zaregistrovaných subjektů k DPH v období 2012-2022 poskytuje ucelený pohled na daňový systém v České republice. Celkový nárůst daňových příjmů o více než 40 % od roku 2014 a stabilní ekonomický růst naznačují pozitivní trend. I přes krátkodobý vliv pandemie COVID-19 se daňové příjmy obnovily, a v roce 2022 dosáhly výše 1 bil. Kč. Inkaso DPH postupně rostlo, dosahující v roce 2022 hodnoty 535 733 mil. Kč, s podílem kolem 50 % na celkovém výběru daní. Při pohledu na počet zaregistrovaných subjektů k DPH byl zaznamenán pozvolný růst, přičemž v roce 2022 bylo registrováno 600 tisíc subjektů. I přes krátkodobý vliv pandemie lze konstatovat stabilní ekonomický růst a postupný nárůst zaregistrovaných subjektů.

Analýza podaných přihlášek k registraci k DPH odhaluje postupný nárůst od roku 2016 do roku 2021, avšak v roce 2022 došlo k poklesu. Zamítnuté přihlášky vykazují fluktuace, s nejvyšším počtem v roce 2017 počtem podaných přihlášek ve výši 2 352 a následným poklesem na 1 236 v roce 2022. Zrušené registrace z moci úřední vykazují proměnlivost, s největším počtem v roce 2018 ve výši 10 771 a následným poklesem. Zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osoby vykazují výrazné změny, s nejvyšším počtem v roce 2019.

Následné údaje analyzující míru zneužití registrace k DPH vykazovali, že od roku 2016 do roku 2022 stoupl počet nespolehlivých plátců a osob. Procentuální podíl nespolehlivých plátců se postupně zvyšoval a z roku 2016 kdy procentuální míra zneužití vykazovala 1,5 % dosáhl v roce 2022 úrovně 5,3 %.

Dotazníkové šetření ukázalo, že pracovníci ve finanční správě mají stabilní pracovní zkušenosti, avšak existují oblasti, kde lze proces registrace k DPH efektivněji optimalizovat. Vzdělávání, zlepšení srozumitelnosti právních norem a posílení komunikace s daňovými subjekty jsou klíčová opatření pro efektivnější správu. Na základě zjištění je možné navrhnout důkladnější kontrolu přihlášek, zlepšení vzdělávání zaměstnanců, revizi srozumitelnosti právních norem a optimalizaci procesu ve finanční správě. Posílení kontroly a dozoru nad dodržováním podmínek registrace k DPH by mělo přispět k efektivnějšímu zvládnutí obtíží spojených s registrací. Celkově lze konstatovat, že Česká republika za

poslední dekádu zažila stabilní ekonomický růst, ačkoli pandemie COVID-19 měla krátkodobý vliv na daňové příjmy. Zjištění naznačují významný vliv registrace k DPH na ekonomiku a důkladná analýza a porozumění těchto procesů je klíčová pro efektivní fungování daňového systému a podporu hospodářského rozvoje. Současně je dosažení ekonomického růstu výzvou, která ale nespočívá pouze v ekonomických mechanismech, ale výrazně podtrhuje nezbytnost správných politických opatření pro udržení a podporu dlouhodobého ekonomické stability a rozvoje.

Seznam použitých zdrojů

BRANDEJS, T., DRÁBOVÁ M., DUŠEK M., HOLUBOVÁ O., a TOMÍČEK M. *Zákon o dani z přidané hodnoty: Komentář*. 8. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 1197 s. ISBN 978-80-7598-436-4.

KOBÍK, J. *Daňový proces a judikatura k problémovým situacím*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2016. 487 s. ISBN 9788075540294.

KOBÍK, J. a KOHOUTKOVÁ A. *Oblíbené omyly daňových subjektů a správců daně a jejich možná řešení – po třetí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 156 s. ISBN 978-80-7598-126-4.

KOPŘIVA M., NOVOTNÝ J. a BREBURDA J. *Manuál k daňovému řádu 2022*, 3. vydání. Sagit, 2022. 1295 s. ISBN 978-80-7208-837-9

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 6. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 272 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

KUKALOVÁ G. a PFEIFEROVÁ D. *Místní finance v ČR*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2019. 152 s. ISBN 978-80-213-2850-1.

ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. 551 s. ISBN 978-80-7598-963-5.

STARÝ, M. *Dějiny daní a poplatků*. Vyd. 1. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. 207 s. ISBN 978-8087109-151.

ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. 382 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

VANČUROVÁ A. a ZÍDKOVÁ H. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 353 s. ISBN 978-80-7676-362-3.

VANČUROVÁ A., LÁCHOVÁ L. a VÍTKOVÁ J. *Daňový systém ČR 2014*. Praha: 1. VOX 391 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Metodický pokyn Generálního finančního ředitelství č.j. 101/13-121002-506729

Právní předpisy

Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky

Zákon 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon 280/2009 Sb., Daňový řád

Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí

Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.10.2010, sp. Zn. 8 Afs 74/2009

Internetové zdroje

MINISTERSTVO FINANCÍ, *studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. 3. vydání studijního materiálu, Praha, 2022, str. 140. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

MINISTERSTVO FINANCÍ, *Sekundární předpisy EU* [online]. [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/sekundarni-predpisy-eu>

PORTÁL POHODA, *Historický výlet do světa daní* [online]. [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ze-zivota-danovych-a-ucetnich-odborniku/historicky-vylet-do-sveta-dani/>.

FINANČNÍ SPRÁVA, *Organizační struktura* [online]. [cit. 2022-12-12]., Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy/financni-urady>

FINANČNÍ SPRÁVA, *Popis systému* [online]. [cit. 2023-08-19]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/popis-systemu>

FINANČNÍ SPRÁVA, *Orgány finanční správy*, [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy>

FINANČNÍ SPRÁVA, *Obecné informace*. [online]. [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>

FINANČNÍ SPRÁVA, *Vývoj inkasa za vybrané druhy daní a dalších příjmů za ČR* [online]. [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://statistiky.financnisprava.cz/cs/evidence-dani/vyvoj-inkasa-vybranych-dani/>

BROWN, Karen B. *Taxation and Development - A comparative Study* [online]. Springer, 2017 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://www.google.cz/books/edition/Taxation_and_Development_A_Comparative_S/tr3qDQAAQBAJ?hl=en&gbpv=1&dq=taxes+in+czech+republic&printsec=frontcover

VAŠUTOVÁ, V.. *Zásada materiální nebo formální pravdy v daňovém řízení?* [online]. 2011, [cit. 2023-08-21]. Dostupné z: [Zásada materiální nebo formální pravdy v daňovém řízení? \(dauc.cz\)](https://www.dauc.cz/Zasada-materialni-nebo-formalni-pravdy-v-danovem-rizeni/)

FINANČNÍ SPRÁVA, *Informace k problematice registrace k dani z přidané hodnoty*, [online], [cit. 2023-05-20]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/registrace-dph/informace-gfr-k-problematice-registrace-k-dani-z-pridane-hodnoty>

MINISTERSTVO FINANCÍ, *Ekologická daňová reforma*. [online]. [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/v-mediich/2009/2009-06-12-vmediich-5042-5042>

BĚHOUNEK. *Směrnice EU o DPH* [online]. [cit. 2023-07-23]. Dostupné z: <https://www.behounek.eu/1/smernice-eu-o-dph/>

FINANČNÍ SPRÁVA, *Informace k placení záloh na silniční daň*. [online]. [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/silnicni-dan/informace-stanoviska-a-sdeleni/2022/informace-k-placeni-zaloh-na-silnicni>

TAXFOUNDATION. *VAT Rates in Europe*. [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/data/all/eu/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Údaje z registru daňových subjektů*. [online]. [cit. 2023-05-11]. <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu/registr-subjektu-dph>

OECD, *Revenue Statistics 2022 – the Czech Republic*, [online]. [cit. 2023-11-10]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/revenue-statistics-czech-republic.pdf>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Registr subjektů DPH*. [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: [Registr subjektů DPH | Údaje z registru daňových subjektů | Analýzy a statistiky | Daně | Finanční správa \(financnisprava.cz\)](#)

5 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

5.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Struktura finanční správy	18
Obrázek 2 Daně daňového systému.....	28
Obrázek 3 Sazby DPH v Evropě.....	53
Obrázek 4 Poměr daní k HDP v jednotlivých státech v roce 2021.....	55

5.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj inkasa za vybrané druhy daní v letech 2016-2022 v mil. Kč.....	32
Tabulka 2 Procentuální podíl inkasa DPH za roky 2012-2022 na celkovém inkasu výběru daní za roky 2012-2022 v mil. Kč	52
Tabulka 3 Počet podaných přihlášek k registraci k DPH	58
Tabulka 4 Počet zamítnutých přihlášek k registraci k DPH	59
Tabulka 5 Počet zrušených registrací z moci úřední	60
Tabulka 6 Počet zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osoby.....	62
Tabulka 7 Počet zrušení registrace na základě uvalení statutu nespolehlivého plátce a osoby.....	62
Tabulka 8 Zneužití registrace k DPH	63
Tabulka 9 Jak dlouho působíte ve finanční správě?	64
Tabulka 10 Máte jasnou představu o postupu registrace k DPH?	65
Tabulka 11 Zúčastnili jste se školení ohledně registrace k DPH?	66
Tabulka 12 Máte přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášky k registraci k DPH?.....	68
Tabulka 13 Je pro Vás reálné, zpracovávat přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou?	69
Tabulka 14 Je pro Vás právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná?.....	70
Tabulka 15 Máte k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH?.....	72
Tabulka 16 Jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH?.....	73
Tabulka 17 Podle jakého způsobu registrace se daňoví poplatníci nejčastěji registrují?	75
Tabulka 18 Nedostatky v procesu registrace k DPH	77

5.3 Seznam grafů

Graf 1 Celkové inkaso daní v letech 2012-2022 v mil. Kč.....	50
Graf 2 Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v letech 2012-2022 v mil. Kč.....	51
Graf 3 Celkový počet zaregistrovaných daňových subjektů	56
Graf 4 Počet zaregistrovaných subjektů podle způsobu registrace.....	57
Graf 5 Počet podaných přihlášek k registraci k DPH	59

Graf 6 Počet zamítnutých přihlášek k registraci k DPH	60
Graf 7 Počet zrušených registrací z moci úřední	61
Graf 8 Jak dlouho působíte ve finanční správě	65
Graf 9 Máte jasnou představu o postupu registrace k DPH?	66
Graf 10 Zúčastnili jste se školení ohledně registrace k DPH?	67
Graf 11 Máte přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášky k registraci k DPH?	68
Graf 12 Je pro Vás reálné, zpracovávat přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou?	70
Graf 13 Je pro Vás právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná?	71
Graf 14 Máte k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH?	73
Graf 15 Jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH?	74
Graf 16 Podle jakého způsobu registrace se daňoví poplatníci nejčastěji registrují?	76

5.4 Seznam použitých zkratk

ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
DŘ	Daňový řád
EU	Evropská unie
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
MF	Ministerstvo financí
ČR	Česká republika
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ČSÚ	Český statistický úřad
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt

Přílohy

Dotazník

Registrace k DPH

Dobrý den,

věnujte mi prosím pár chvil k vyplnění následujícího dotazníku.

Jmenuji se Simona Klusoňová a pracuji na FÚ pro hl. m. Prahu. Jsem studentkou kombinovaného magisterského studia na České zemědělské univerzitě. Tento dotazník bude součástí mé diplomové práce na téma Daňový systém České republiky se zaměřením na registraci k DPH. Cílem této diplomové práce je posoudit, zda je v praxi správně postupováno a s jakými problémy se pracovníci registračních oddělení při vyřizování přihlášek k registraci k DPH setkávají. Dotazník je anonymní a bude sloužit čistě k akademickým účelům.

Děkuji za Vaší ochotu a čas.

Simona Klusoňová

[SPUSTIT DOTAZNÍK TEĎ](#)

1. Jak dlouho působíte ve finanční správě?*

Vyberte jednu odpověď

méně než 5 let

5 až 15 let

15 let a více

2. Máte jasnou představu o postupu registrace k DPH?*

Vyberte jednu odpověď

ANO

Spíše ANO

Spíše NE

NE

3. Zúčastnili jste se školení ohledně registrace k DPH?*

Vyberte jednu odpověď

ANO

NE

4. Máte přístup ke všem potřebným informacím pro zpracování přihlášky k registraci k DPH ?*

Vyberte jednu odpověď

ANO

Spíše ANO

Spíše NE

NE

5. Je pro Vás reálné, zpracovávat přihlášky k registraci k DPH včas a v souladu s legislativou?*

Vyberte jednu odpověď

ANO

Spíše ANO

Spíše NE

NE

6. Je pro Vás právní legislativa srozumitelná a snadno aplikovatelná ?*

Vyberte jednu odpověď

ANO

Spíše ANO

Spíše NE

NE

7. Máte k dispozici metodickou podporu při řešení problémů spojených s registrací k DPH ?*

Vyberte jednu odpověď

ANO
Spíše ANO
Spíše NE
NE

8. Jsou daňoví poplatníci dostatečně informováni o požadavcích a dokumentech potřebných k registraci k DPH ?*

Vyberte jednu odpověď

ANO
Spíše ANO
Spíše NE
NE

9. Podle jakého způsobu registrace se daňoví poplatníci nejčastěji registrují ?*

Vyberte jednu odpověď

Registrace podle §6 Zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty
Registrace podle §6f Zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty
Registrace podle §6g až §6l Zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty

10. Vyjádřili byste nedostatky v procesu registrace k DPH ?*

Tato otázka má volnou odpověď. Stručně vyjádřete, s jakými nedostatky se nejčastěji setkáváte a co by podle Vás mohlo vést k jejich odstranění.

Napište jedno nebo více slov...

500

Příhláška k registraci k dani z přidané hodnoty

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územní pracoviště v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo
C Z

02 otisk podacího razítka finančního úřadu

PŘIHLÁŠKA K REGISTRACI k dani z přidané hodnoty

03 pro plátce nebo identifikovanou osobu – nemá sídlo ani provozovnu v tuzemsku

04
Právnícká osoba:
Název právnické osoby, včetně dodatku

Fyzická osoba:
Příjmení

Rodné příjmení

Jméno(-a) Titul Rodné číslo / Datum nar. (není-li RC přiděleno)

Sídlo právnické osoby / adresa místa pobytu fyzické osoby podle § 13 odst. 1 daňového řádu:
ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

obec PSC

stát

Skutečné sídlo:
ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

obec PSC

stát

e-mail telefon

05 Datum rozhodného dne pro povinnost zákonné registrace

06 Důvod registrace podle konkrétního ustanovení zákona o DPH

07 Částka obrátu za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců

08 Datum zrušení předchozí registrace k DPH Důvod zrušení

09 Důvod dobrovolné registrace plátce nebo identifikované osoby

09a Předpokládaná částka ročního obrátu při dobrovolné registraci plátce

10 Registrace v jiných členských státech EU – DIČ Datum registrace EORI

25 5104 MFIn 5104 – vzor C 9 1